

nepriklausoma lietuva

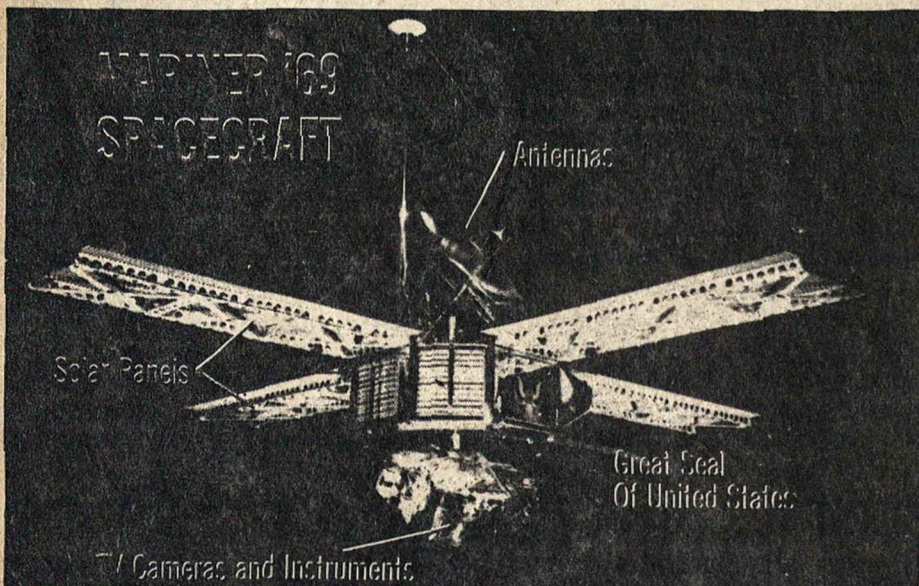
SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 33 (1160) XXVIII METAI *** 1969 m. AOUT - AUGUST - RUGPIŪČIO mėn. 13 d. *** LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Mariner erdvėlaivis (kuris kainavo 64 milijonus dol.) turi TV dvi kameras ir įvairių atmosferai tirti instrumentų. Jo ilgis 11 ir plotis 19 pėdų.

Kaip ir galima tikėtis, praėjusi savaitė dar vis tebebuvo erdvių užkariavimo ženkle. APOLLO II ir, kiek vėliau, MARINER VII vis dar tebebuvo pagrindiniai kalbininkai, kad visa pasaulio spauda tebekalbėjo apie erdvėlaivius, astronautus ir mėnulį bei Marsą. Kai amerikiečio astronauto Neil A. Armstrong koja pirmą kartą palietė mėnulio paviršių, buvo pradėta nauja era žmonijos gyvenime. Technologijos pažengta taip toli, kad bus atsieikta kaskart daugiau ir nuostabesnių laimėjimų. Štai, beįgulinio erdvėlaivio Mariner VII prisiartinta apie 2000 mylių prie Marso ir perduoti labai detalūs tos planetos paviršiaus atvaizdai. Mokslininkai juos dabar tiria ir bando rasti atsakymą į ilgai mus kamavusį klausimą apie gyvybę Marse. Kol kas tokių ženklų nerasta. Tvirtinama net, kad taip galėjusi atrodyti žemė savo pirminėje stadijoje (maždaug prieš 400.000 metų), kai vandenynai nebuvo atsiskyrę ir atmosfera tebebuvo netinkama gyvybei. Mariner VII, puikiai atlikęs savo misiją, dabar skrieja aplink saulę.

prisdės prie žemės gyventojų buities pagerinimo. Kiek šie drąsūs ir komplikuoti erdvės žygiai išmokins mus taikiau gyventi savo planetoje? Kiek visa tai palengvins pavergtųjų, alkanųjų, užguitųjų ir beteisių buitį?

JAV prezidentas Nixon, lyg pakartodamas skriejančių erdvėlaivių orbitą, apskrido didelę dalį Azijos ir aplankė komunistinę Rumuniją. Jis ten atnešė naujos vilties, kad amerikietiškoji politika pagaliau ims rimčiau kovoti už laisvojo pasaulio žmogaus teises, mažiau blaškysis ir mažiau klausys kiekvieno, kartais ir gerokai naivaus, patarimo tariamųjų ekspertų. Rumunija, tuo tarpu, jau imama Maskvos barti už tokį iššaukiantį Nixono kvietimą atsilankyti Bukarešte. Užsienio reporteriai praneša, kad jau po kelių valandų visos Amerikos vėliavos buvusios nukabinėtos nuo gatvės stulpų, o vieton jų pakabinotos kitos, simbolizuojančios komunistų vienybę. Kad Ceausescu už tokį savo išžulumą ir nesiskaitymą su viešpačiais Maskvoj gali susilaukti Dubčekovo likimo — kalbama jau pilna burna ir Rumunijoje, ir Vakaruose. Kiekvienu atveju, Rumunija dabar visom priemonėm

stengiasi Nixono vizitą užtušuoti, padaryti jį lyg ir eiliniu dalyku. Charakteringa, kad panašiai ir Vakarai elgiasi, tarsi norėdami Rumunijai pagelbėti. Pavyzdžiui, teko ilgokai raustis spaudoje, kol radome vieną vienintelį, ir tai nekokį, atvaizdą iš Nixono vizito Rumunijoje.

Kitas vertas dėmesio vizitatorius aplankė JAV-es. Tai Vakarų Vokietijos kancleris Kurt Georg Kiesinger, pasiryžęs per penketą dienų aptarti su JAV-ų prezidentu visas opiausias pasaulio problemas. Iš tų pasitarimų reikia laukti idomių rezultatų. Spėjiojama, pavyzdžiui, ar tik nebus rasta nauja formulė Berlyno valdymui. Kalbama net, kad sovietai pasiryžę nugriaut gėdos sieną, skyrusią Vakarų Berlyną nuo rytinio.

Nixonas tuo tarpu per šias kelias savaites demonstruoja amerikiečiams ir pasauliui, kad

jo nuolat augantis populiarumas nėra atsitiktinis dalykas. Jis, kaip maža kitų prezidentų netolimoj praeityj, įrodo sugebą netikėtai blaiviai ir realiai vertinti įvykius, bet taip pat kaskart aiškiau nusako Amerikos užsienio politiką. Jis neabejotinai pasirodo esąs pirmaeilis administratorius ir žmogus žinąs, ko jis nori ir siekia. Senatas 51 balsu prieš 49 priėmė jo pasiūlytą ABM įstatymą, pagal kurį kiekviena JAV-ų branduolinių ginklų bazė bus saugoma priešraketinių įtaisų, sugebančių pasitikti ir sunaikinti priešiško tolimojo skridimo raketą. Nors nemaža taip vadinamųjų taikiųjų (balandžių) senatorių stengėsi visokiais būdais šį įstatymą sutrukdyti, jiems tai nepavyko. Vienas tų prieš Nixono įstatymą kovojusių senatorių buvo ir E. Kennedy, kurio keistokų ir nelogiškų aiškinimų apie nuskenusią bendrą keivę merginą amerikiečiai niekaip negali suvirstinti.

Popiežius Paul VI aerodrome sutinkamas Ugandos prezidento Milton Obote ir jo žmonos.

Paminėtinas šia proga istorinis popiežiaus Pauliaus VI vizitas Afrikon. Pirmą kartą istorijoje popiežius atsilankė Ugandoje ir Afrikoje. Jo vizitas buvo nevien tikrai grynai bažnytinis, jis, pagal daugelį pagrįstų duomenų, bandė taip pat kaip nors sutaukinti kariaujančias Nigeriją ir Biafrą. Biafra yra krikščioniška, todėl kaip kurie stebėjimai čia įžiūrėjo lyg ir neįmanomybę, nes, jų nuomone, nigerijiečiai lengvai galėjo įtarti popiežių šališkumą. Žinoma, toks aiškinimas vargu ar pagrįstas, nes, popiežiui grįžus, nors ir nepaskelbta nieko oficialiai, bet tikimasi, kad abi kariaujančios šalys, to vizito dėka, greitai jau susitiks prie paliaubų derybų stalo.

Pagaliau išsidėmėtina žinia iš Čekoslovakijos, kurią vis labiau smaugia maskvinė letena. Kaip praneša Bratislavos laikraštis Smena, darbininkai pradėjo maištauti vieno profesinių są-

jungų mitingo metu, kai buvo pradėtas groti Sovietų sąjungos himnas. Teko iškviesti net policiją, kuri tik lazdomis sugebėjo darbininkus numalšinti.

Quebeco mieste įvykusi devynių provincinių premjerų (Newfoundlando premjeras, dėl Quebeco reiškiamų pretenzijų į Newfoundlando teritoriją, jau keli metai tokiuose pasitarimuose nedalyvauja) neatsiekė nieko ypatingo bei konkretaus, bet pats faktas, kad premjerai susirenka, laikomas geru ženklu.

Ministeris pirmininkas Trudeau, neseniai lankęsis prerijų provincijose ir ten gana šaltai sutiktas, dabar lankosi Britų Kolumbijoje. Atrodo, kad Trudeau pradeda įmatyti vieną nemalonų faktą — jo populiarumas krenta, nes be gražių žodžių kol kas jo paties ir jo kabineto tikrai nedaug nuveikta.

Medalis minint 10-tąsias Pavergtųjų Tautų Savaitės paskelbimo metines.

JAV Kongresas 1959 m. liepos 17 d. priėmė įstatymą, įpareigojdamas JAV Prezidentą trečiąją liepos mėn. savaitę kasmet skelbti Pavergtųjų Tautų Savaitę. Pirmasis, pasirašęs Savaitės skelbimą buvo jau miręs prezidentas D.D. Eisenhower.

Dabar išleidžiamame medalyje pavaizduotas b. prezidentas Eisenhoweris — jį supa 28 žvaigždės, atstovaujančios 28 pavergtas tautas. Kitoje medalio pusėje matyti Laisvės statulos New York'e žibintas — laisvės simbolis, su įrašu Viešasis įstatymas 86-90.

Nukalti sidabro ir bronzos medaliai

Medaliai nukalti New Yorke, juos suprojektavo žinomas skulptorius Trugve A. Roveltstad, Elgin, Ill. Medaliai yra sidabro ir bronzos. Sidabro medalių skaičius ribotas — 10.000, gi bronzos medalių — neribotas. Sidabro medalių kaina — po 10 dol., bronzos — po 2.50 dol. 2.000 medalių bus platinami dėžutėse, po vieną sidabro ir vieną bronzos medalį — jų kaina 15 dol.

28 sovietų ar kinų pavergti kraštai

Medalyje pažymėtos 28 žvaigždės atstovauja šiuos pavergtuosius kraštus: Albaniją, Armėniją, Azerbaidžaną, Bulgariją, Čekoslovakiją, Estiją, Idel-Uralą, Gudiją, Gruziją, Kazakiją, Kroatiją, Kubą, Latviją, Lietuvą, Šiaurės Korėją, Šiaurės Vietnamą, Išorinę Mongoliją, Kiniją, Lenkiją, Rumuniją, Serbiją, Slovakiją, Slavėniją, Tibetą, Turkestana, Ukrainą, Vengriją ir Rytų Vokietiją.

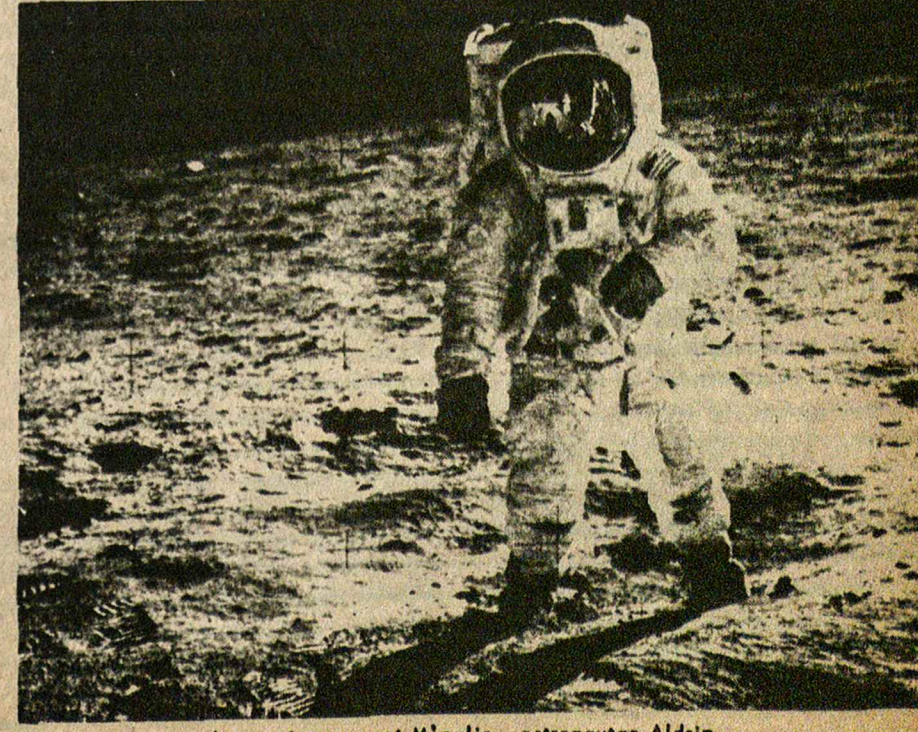
Medalio užsakymo ir kt. reikais kreipiamasi į: Captive Nations Medal Committee, 4146 N. Elston Ave., Chicago, Ill. 60618.

Rio de Janeiro, Brazilija. — Šio miesto gyventojai pripratę prie šilto oro temperatūros, drėbėjo nuo šalčio peritą savaitę, kai temperatūra nukrito iki 55 laipsnių.

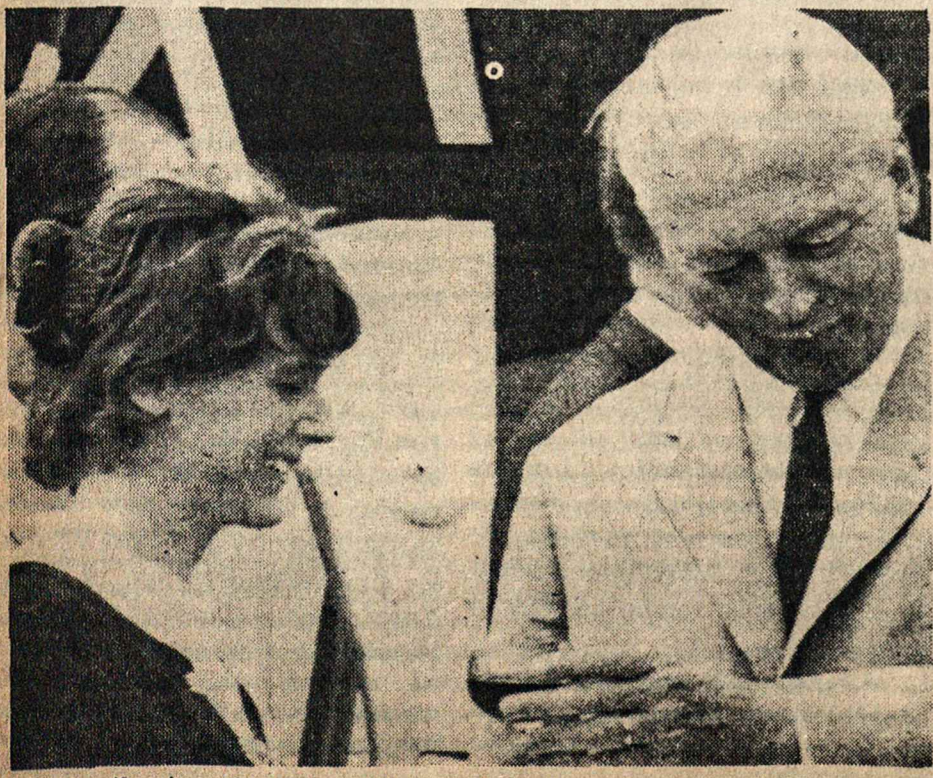
Medaliai paskirti įteikti žymiems asmenims

Pavergtųjų Tautų Draugų Komitetas New Yorke parinko visą

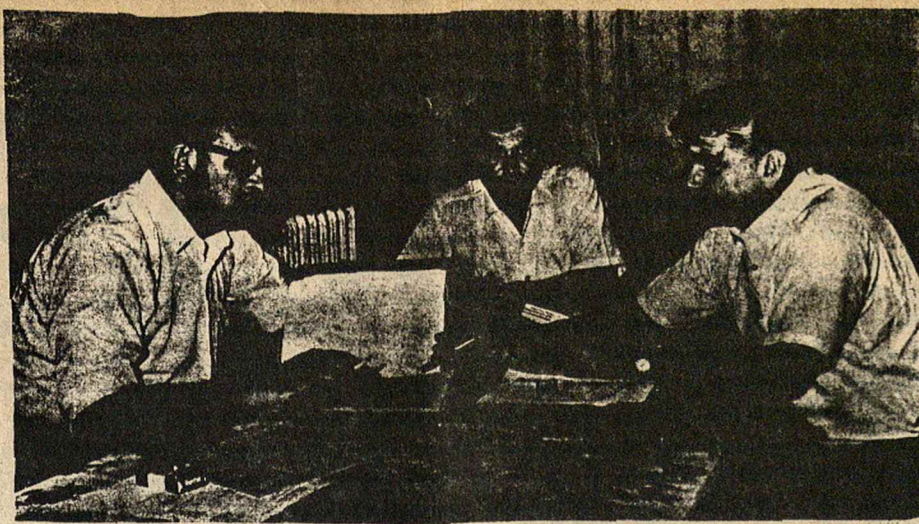
į pietus nuo čia pasnigo kai kuriuose rajonuose.

Antras žmogus ant Mėnulio — astronautas Aldrin.

Kancleris Kiesinger sveikinamas Kennedy aerodrome, New Yorke.

Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomi paruošiamieji darbai kongresui, kuris įvyks rugpjūčio 30 - rugsėjo 1 d.d. Iš kairės "N" red. A. Puzauskas, ALT vicep. J. Jasaitis ir pirmininkas E.A. Bartkus.

SKYRIŲ VEDA SKAUTININKAS L. EIMANTAS.
1496 Mardell Place, London, Ont. Canada.

ATSISVEIKINIMAS SU A. A. SKAUT. ZIGMU PAULIONIU

Ilgesnės ligos iškankintas š. m. liepos mėn. 17 d. Londone, Ont., su šiuo pasauliu atsiskyrė skautininkas Zigmas Paulionis. Jis suvalkietis, gimęs 1922 m. Kalvarijos parap., Marijampolės apskr. Baigęs pradžios mokyklą, įstojo ir sėkmingai baigė T. T. Marijonų gimnaziją Marijampolėje. Karo audros nublokštas Vokietijoje, gyveno Hamburge, iš kur po karo studijavo Pinebergo Pabaltiečių universitete. Kanadon atvyko 1948 metais, apsigyveno Toronte. Čia atsigaivinus skautams, vėl aktyviai įsijungė į jų eiles. 1950-1952 m. buvo Brolijos Kanados rajono vadeiva. Tuo metu labai daug prisidėjo prie skautų organo "Skautų Aido". Kanados rajone leidimo ir išvedė jį iš finansinių sunkumų. Kanados rajono mūsų s-gos organą redagavo ir leido net 1964 pabaigos.

Vėliau Z. Paulionis nusikėlė gyventi į Delhi-Lietuvių gausiau apgyventą apylinkę ir čia taip

pat suorganizavo savo (ir jam vadovavo) skautų vienetą. Prieš 3 metus atsikėlęs į Londoną, vėl stojo lietuviškan darban, ypač gražiai išjudino lietuvių bendruomeninį gyvenimą ir per paskutinius 2-jus metus buvo Londono Apylinkės valdybos pirmininkas.

Paliko dideliame nuliūdime žmoną, universitetines studijas bebaigiančią dukterį, gimnazistą sūnų ir kitus artimuosius. Š. m. liepos mėn. 19 d. palaidotas prie Toronto, Port Credit kapinėse.

Savo mielajam skautininkui Londono lietuvių skautų vietininkija po gedulingų pamaldų bažnyčioje surengė išpūdingą atsisveikinimą. Uniformose ir gražioje gretose skautės ir skautai atėjo prie mirusiojo karsto, padėjo su atitinkamu užrašu vainiką, išklusė vieno savovo vadovo atsisveikinimo žodį, susikaupe sugiedodami vakarinę giesmę "Ateina naktis-miegok ramiai"... ir šukio forma palinkėjo, kad jam būtų lengva svetinga Kanados žemė.

L. E-TAS

ŽVILGSNIS Į KAIMYNUS

Niekas negali ir negalės užginčyti, kad Čikaga yra pagrindinis vadinama pasaulio lietuvių sostinė. JAV-bėse yra susibūrusi mūsų tautiečių dauguma, tad jie didžiuliuose centruose gyvai veikia. Kiekviena jų vietovių turi didelį būrį organizacijų ir veikėjų. Kiekviena jų savai pasirodo. Tuo mes, kanadiečiai lietuviai, pagrįstai didžiujamės. Džiaugiamės jų atsiekimais ir, kiek mūsų žymiai kuklesnės jėgos ir menkesni ištekliai leidžia, jiems talkininkaujame. Visi žino įvykusių Dainų bei Tautinių šokių išidėmėtinius atsiekimus ir kad jose dalyvavo taip pat kanadiški lietuviai. Dalyvavo ir dalyvauja taip pat įvairiuose suvažiavimuose stovyklose ir bendruomeniniuose pasitarimuose. Nevieną kartą tenai kanadiečiai yra įnešę savo sumanymų ir padėję vieninai rasti geriausią sprendimą įvairioms problemoms.

Nežiūrint tokio glaudaus ir tikrai bičiuliško bendravimo bei bendradarbiavimo, pasitaikydavo retkarčiais ir vienas kitas nesutarimas, viena kita netaip jau sklandi detalė. Visa tai tačiau, turint gerų norų ir geros valios, gebėjome išspręsti taip, kad ir mažesnis ir didesnis brolis būdavo patenkintas. Š. m. rugpjūčio 30 ir rugsėjo 1 dienomis Detroito įvykis Amerikos Lietuvių Tarybos organizuojamas Amerikos lietuvių kongresas. Jame dalyvaus gausūs skaičius JAV-ių lietuviškųjų organizacijų ir, be abejo, nevienas nusipelnęs lietuvių veikėjas. ALTA yra ne tik pati reikšmingiausioji bendrinė lietuvių organizacija Amerikoje, bet ji taip pat šiandien tebekovoja reikšmingai ir neatlaidžią kovą už Lietuvos laisvę ir nepriklausomybę. Kanadiečiai lietuviai todėl linki šiam kongresui sėkmės.

Negalime betgi nepastebėti, kad tokioji įvairiaspalvė Amerikos lietuvių visuomenė pasi-taiko ir viena kita skirtinga nuomonė. Buvo tokių nuomonių pasakytai apie ALTą. Visa tai natūralu ir būtina, nes niekur nėra taip branginamas laisvas pasisakymas, kaip amerikietiškoje demokratijoje. O betgi kyštelis pas kaimynus viena kita išimtis. Štai, netaip seniai buvo labai šturksčiai apibartas kanadiečių lietuvių savaitraščio Toronte redaktorių, kam jis "iššas nosį, kur nereikia". Nesilimdami būti teisėjais kur ir kieno yra tiesa, norime vis dėlto pabrėžti, kad nors ir nesutikdami sukito nuomone, turime visi ir visada kovoti už teisę žmogui pasisakyti. Gal mes į savo kaimynus žvelgdami ir nevisuomet pastebime visas, dažnai gerokai užmaskuotas, plonybes, bet kad parašyti apie tai negalėtume, jau mums atrodytų savotiškas didesniojo arogantiškumas. Kartais iš tolo dalykai atrodo netgi ryškesni. Galų gale, ar ne toj pačioje amerikiečių lietuvių spaudoje randame labai dažnai įvairios, net labai nepagrįstos, kritikos apie Kanados lietuvių gyvenimą? Ir jei jau visai konkrečiai reikėtų pastudijuoti keliasdešimt metų spausdinamus amerikiečių lietuvių pasisakymus apie amerikiečių lietuvių bei jų organizacinį gyvenimą ir kanadiečių lietuvių pasisakymus apie Amerikos lietuvių gyvenimą, tai gal pastebėtume, jog kanadiečiai lietuviai savo pasisakymuose yra parodę tikrai nemažiau išvalgos bei geros valios. Tai gali lengvai patvirtinti visi amerikiečių lietuvių veikėjai, kuriems teko su kanadiečiais bendrai dirbti savos kultūros, švietimo, organizacijų ir bendruomeninio gyvenimo srityse.

ja kita:aučiams. Joje istorikas p. Jakštas pagal p. Č. Gedgaudą per daug atidavęs kreditų lenkų kultūrai ir jos įtakai Lietuvai. Taip pat jis girdi, lyg noris sumažinti tą didelę skriaudą Lietuvai, nes kaip žinome, Lenkijai buvo atiduota dideli plotai Lietuvos Didžiosios Kunigaikštijos žemių, būtent Volinija su Palenke ir kai kurios Kijevo sritys. Tai padaręs Lenkijos karalius dar Liublino Unijos reikalu deryboms tebevykstant. Istorijos puslapius bevertant ir eiliam istorijos mylėtojų nesunku suprasti, kad virš minėtų žemių atidavimas Lenkijai neturįs juridinio pamaio. Liublino Unijos įrašyta ir lenkų visu smarkumu reikalauja panaikinti visus Lietuvos veiksmus įstatymus, kludančius lenkams ten įsigyti ir iš karaliaus dvarų žemių gauti, bet tie įstatymai niekad nebuvo panaikinti ir galiojo iki paskutinio Lietuvos-Lenkijos padalinimo /Žiūr. Liet. Enciklopedijos 16-tą tomą, 337 pusl./

Bet bene svarbiausia būtų mums lietuviams pabrėžti, kad Liublino Unija tebetvėrė vos tik apie 20 metų. Lietuvos Statuto III laida arba Lietuvos trečiasis Statutas, kurį Lietuvos-Lenkijos valdovas patvirtino 1589 metais sausio m. 6 d., grąžino Lietuvai tą pačią padėtį, kuri buvo prieš Liublino Uniją. Yra istorinis faktas, kad trečiasis Lietuvos Statutas įpareigojo karalių saugoti lietuvių teises bei teritoriją ir rūpintis grąžinti visa tai, kas iš Lietuvos buvo "atimta" ar kitų valstybių "išprašyta". Šis Statutas vėl įvedė atskirą Lietuvai valdovo priesaiką, užtikrino savarankišką Lietuvos Tarybą ir davė valdovui teisę dovanoti žemes ar duoti aukštus urėdus tik lietuviams, o ne svetimšaliams-lenkams. Šiame Statute - 3 skyriuje randame didžiojo Lietuvos kunigaikščio /tuo pačiu ir Lenkijos karaliaus/ tokią duotą priesaiką: "Mes, valdovas, pasižadame ir prisiekiame savo ir savo ainių-Lietuvos didžiųjų Kunigaikščių vardu... kad garbingąją didžiąją Lietuvos Kunigaikštiją ir visas jos žemes nuo seno ir dabar jai priklausančias laikysime taip pat garbingai, palikime titulus, sostinę, turtingą, valdžią ir visa kita, taip pat jos sienas, nieko nemažinsime, bet dar norime ir stengsimės visa tai padidinti".

Taigi iš Liublino Unijos teiki tik skeletas-bendras seimas bei senatas ir, žinoma, bendras valdovas, bet panašiai buvo ir prieš tą uniją.

Trečiasis Lietuvos Statutas nuo įsigaliojimo-1589.1.6 veikė be pataisų iki 1840 metų. Taigi tik III-čiasis Lietuvos Statutas, o ne Liublino Unija, mums tėra reikšminga įstatymdavystės paminklas, taip saugojęs ir gynęs mūsų teises ir savarankiškumą.

Paskutiniais laikais rodos tik dr. J. Deivėkė tyrinėjo ir spaudai ruošė III Lietuvos Statutą. Deja, ji mirė ir jos darbai bei rankraščiai liko tur

būt be eigos. Ar nereiktų mūsų istorikams nukreipti savo dėmesį į dr. J. Deivėkės palikimą ir nustoti ginčytis apie Liublino Uniją. Atrodo, kad tokiais ginčiais mes tik krauname lenkams neužtarnautą kapitalą.

L. Eimantas
London, Ont.

MALONŲ BROLIAI,

Aš pamačiau "Keleivįje" Tamstų garsinamą savaitraštį "Nepriklausomą Lietuvą". Esu senasis ateivis ir palikau Lietuvą 1911 metais, dar jaunas būdamas. Aš vistiek myliu savo tautą ir prigimtą žemėlę. Malonėkite man siuntinėti "Nepriklausomą Lietuvą". Įdedu į šį laišką dešimt dolerių-aštuonis už laikraštį, o du dėl palaikymo jūsų išlaidų, kurias turite.

Su pagarba
Adam STONKUS
Stoughton, Mass.

Red. pastaba: Nuoširdžiai sujudino mus šis laiškas. Tebūna jis pavyzdžiu daugeliui jaunųjų, kad priklausymas savo tautai, meilė gimtinei ir gimtajam žodžiui - nėra tušti žodžiai. Viena tokia prenumerata mums labiau paskatina, negu bergždi šnekėjimai.

GERBIAMIEJI,

Laikraštis turi būti išleidžiamas gera kalba, o ne bloga. Pasižiūrėkite iškarpu jūsų ir kitų rašto.

Jums netinka rekomenduoti mums "Akiračius" ir "Metmenis", nes tai bolševikų įtakoje esantieji raštai. Jeigu tai kartosite, sužlugdysite "Nepriklausomą Lietuvą".

Susirūpinkite NL turiniu, nes jis silpnas, ir laikraštis neturi savo veido. (ANONIMINIS)

Red. pastaba: Sutinkame, kad laikraščiuose naudojamoji kalba turi būti gera. Beje, netikėtai laikraščiuose. Šiame laiške, štai, radome jų taip pat sukaupu: pirmų trijų sakinių sintaksė slubuoja, o minimi du pavadinimai nėra kokių ten raštų, bet periodinių leidinių. Ačiū už patarimą susirūpinti turiniu. Kalbant gi apie veidą, norėtume gerbiavam laiško autoriui priminti, kad jis turėtų pasirašyti po tokiais laiškais, neslėpdamas nei savo pavardės, nei savo tikro veido.

JONAS MAKASKIS

Išgyvenęs 84 metus staiga nuo širdies smūgo liepos 25 d. vos tik nuvežtas į šv. Elzbiotos ligoninę New Brunswick, N.J. mirė Jonas Makauskis, nors prieš tai visai sveikai ir gerai jautėsi ir atrodė. Velionis paliko žmoną Stefaniją, dukterį su žen-

Kanados Lietuvių Diena

Jaunimas vykstantis į Kanados Liet. Dieną Hamiltone rugp. 29-31 d.d., kur tuo metu įvyksta ir Kanados liet. jaunimo suvažiavimas, sau vietas "Royal Connaught" viešbuty papiginta kaina gali rezervuoti pranešant S. Martinkutei, 34 Gladstone Ave., Hamilton, Ont. tel. 527-8930, arba Ald. Volungytei, 18 Rutheford, tel. 529-6734. Jos rūpinasi suvažiavimą atvykstančio jaunimo apgyvendinimu.

Dail. H. Žmuidzinienė, vykstančios Kanados Liet. Dienos proga, Hamiltone, AV parap. salėje turės savo kūrinių parodą. Parodos atidarymas įvyksta penktadienio vak., rugp. 29 d. ir tęsis visas tris dienas.

Didysis šeštadienio susipažinimo ballius įvyksta "Wentworth Curling Club", 2100 Main Str. West, o ne karelinėse, kaip anksčiau skelbta. Salė erdvi, moderniška ir su didele automatikė automobilliams. Labai lengvai surandama, važiuojant Main gatve į vakarus keliui pasisukus Ancaster link.

Sekmadienio pamaldoms yra gauta graži St. Mary's bažnyčia 56 Mulberry Str. Toji bažnyčia lietuviams turi būti žinoma iš ankstyvesnių Liet. Dienų. Čia yra geras susisiekimas-beveik miesto vidury ir daug vietos

pasistatyti automobilliams. Iškilmingos šv. Mišios bus atšaujamos 12.30 val. Lietuviai evangelikai pamaldas turės 2 val. p. p., 18 Victoria Ave., S.

Sekmadienį, 5 val. p. p. Lietuvių Dienos iškilmingas aktas ir koncertas įvyksta Westdale College salėje, 700 Main Str. W. KLD KOMITETO INFORM.

nių ir politinį darbą. Jis įsijungė į Lietuvos Demokratų Partiją (1910) ir į jos tautą valstiečių liaudininkų sąjungą. Daug kartų jis buvo partijos centro komiteto narys, visuose demokratiniuose seimuose, jos atstovas, Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto ir jo Vykdomosios Tarybos narys. Čia jam esant ir jo pastangomis buvo išleista pedagogo V. Čižiūno parašyta knyga "Tautinis Auklėjimas Šeimoje".

Velionis buvo vienas iš iniciatorių ir steigėjų Lietuvos Raudonojo Kryžiaus, Varpo bendrovės ir daugelio kitų organizacijų ir buvo jų vadovybėje. Jis pasirodė daryti ir spaudoje: Farmacininkų Žiniose, Lietuvos Žiniose, Lietuvos Ūkininke, Lietuvių Enciklopedijoje ir kt. Gyvendamas New Yorke velionis buvo Amerikos Lietuvių Taryboje kaip Sandaros atstovas. Rūpestingai rinko aukas Tautos Fondui, Vasario 16 d. gimnazijai ir Raudonajam Kryžiui, nes labai jam rūpėjo Lietuvos išlaisvinimas, lietuvių jaunimo prieauglis ir nelaimingųjų šalpa.

Velionis buvo pašarvotas Bolland šermeninėje New Brunswick, N. J., kur liepos 28 vakarą buvo su juo atsisveikin-ta. Iš New Yorko atsisveikinti buvo nuvykę: pranciškonų Tėvas Pertas maldai sukalbėti, dr. J. Pajaujis tarė žodį valst. liaud. vardu, A. Ošlapas - New Yorko sandariečių, o J. Audėnas Vliko. Be jų atsisveikinime iš New Yorko dar buvo A. Kynastas, J. Pakalka ir V. Steponis.

Liepos 29 d. buvo palaidotas Manville kapinėse, N. J. KOR.

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami.

ARGI LIUBLINO UNIJA IŠ TIKRO TOKIA REIKŠMINGA?

Šiais metais liepos mėn. pradžioje sukako 400 metų nuo Liublino Unijos pastrašymo. Lenkai šiai Unijai skiria labai daug reikšmės ir net dabar norėtų ją remti ir jos galiojimą mums ir vėl primesti. Ši unija, girdi, Lietuvai inkorporavo Lenkijos karalijon ir viską tapo vienu kūdu, daugiau nedalomu ir neatšaukiamu.

Lietuvos istorikai nemaža yra rašę apie Liublino Uniją ir net paskutiniu laiku jų tarpe vyksta nesutarimas bei

skirtingų nuomonių pagrįstumo įrodinėjimas.

Istorinėmis ir priešistorinėmis temomis "Dirvoje" rašas p. Gedgaudas pažymi, kad bene vėliausias Liublino Unijos vertinimas yra tilpęs knygoje "Lithuania 700 years". Šį vertinimą padaręs mūsų istorikas p. Y. Jakštas, bet p. Č. Gedgaudas apie tą vertinimą sudaręs tokią išvadą: "...kažin ar yra ilgoj mūsų istorijoje kitas įvykis, kuris būtų pristatytas tokioj neteisingoj šviesoj..." knyga "Lithuania 700 years" parašyta anglų kalba ir skirta kaip informac-

Lietuvių gyvenimo reiškiniai

Perspauddiname Australijos "Mūsų Pastogėje" (1969 m. birželio mėn. 9 d. numerį) vieno jų bendradarbio ir pačios redakcijos pasisakymus. Pasirodo, kad ir tolimajame kontinente gyvenantys lietuviai turi vargo su spaudos žodžio laisve. Red.

LAIŠKAS SKAITYTOJAMS

PRAŠAU ŽODŽIO!

Gegužės 25 dieną, Melbourne Lietuvių Klube, dalyvaujant Melbourne organizacijų atstovams ir vadams, pp. V. Kružienė ir E. Nagulevičienė kreipėsi į ALB Krašto Valdybos Pirmininką reikalaujamos uždrausti Rapolui rašyti į "Mūsų Pastogę", nes jis savo rašiniais trukdys lietuviškai veiklai, ardaus taiką, pažeidžia asmenis ir jų tautinį darbą, atstumia jaunimą ir t.t. Jos turinčios surinkusios 50 prenumeratorių parašus Melbourne, kurie tuo jau atsisakys laikraščio, jeigu Rapolas nebus išmestas.

Kiekvienam kaltinamajam visuose pasaulio teismuose, net ir ne Magna Charta pagrindu, yra leista pasiteisinti ir gintis. Nors manęs tame teisme nebuvo ir prieš nuteisdami nepaklausė, vienok norėčiau pasakyti "not guilty"!

Pirmiausia p. V. Kružienė tvirtina, jog toks "Tėvynės Balsas" mano rašinių nespauddina, o štai "M.P." spausdina. Nebūdamas nei vieno, nei antrojo laikraščio redakcijos tarnautojas negaliu pasakyti, ką jie spausdina ir ką atmets. "Mūsų Pastogę" laisvos spaudos laikraštis ir iki šiol buvęs šio laikraščio bendradarbiu šitokių palyginių laikau įveidžiančiu ir žeminančiu. Bet čia jau leidėjo reikalas.

Lietuviškos veiklos niekada netrypiu, netrukdu ir neniekinau. Priešingai; gal daugiau "kabinėjau" prie neveiklos, abuoju, šaltumo tėvynės reikalų atžvilgiu, apsilėidimo, matavimo gorišiais duoklę tautai ir panašiai...

Prisipažįstu kaltu, kad juokiu, kai kas nors, mano manymu, darė kokias bereikalingas komedijas. Kaltas esu, kad šypsodamas parodžiau negeroves su intencija jas pašalinti. Kaltas esu, kad driusau juoktis, kur galbūt verkti reikėjo (iš kur galėjau žinoti, kad verkti nedraudžiama?). Kaltas esu, kad žodžio laisvę tikėjau. Ak, kaltas esu, kad iš viso laisvę tikėjau. Jei kas pasiskundė, kad savo kaimiškom klumpėm ant lakierų užlipau, ant asmenišku kulnų ir moziolių užmyniau ir asmenybę užgavau, žiūrėk, atsiranda dar keletas su užgautam asmenybėm ir barasi. Net ir apie dėdę Pranciškų, kai pasakojau, atsirado žmogus ir liepė jo giminę palikti ramybėje, nes čia jo dėdė, o ne mano. Nei gyvų, nei mirusių savo rašymu nenorėjau užgauti.

Aha, dėl mirusių... Kur ir kaip p. E. Nagulevičienė randa save ir sako mane prikelus jos vyrą iš kapų; neturiu nė mažiausio supratimo, nes to pono niekada gyvenime nepažinojau. Tokia matyti laimė, nes tuo rašiniu užgauti atsirado dar šeši asmenys Naja...

Jeigu Perry Mason būtų mano gynėjas, jis tikrai patikrintų tu ponij "credibility as a witness".

Vyriausias teisėjas, pasišaukęs perdavė man teismo sprendimą: nerašyk daugiau, Rapolai, arba rašyk tik komplimentus. Tuo pat skatinsi mūsų jaunimą prisidėti. Ir neardyk mano sunkiai Melbourne įgyvendintos taikos!

Dėl manęs 50 žmonių Melbourne pasirašė neskaitys M. Pastogės, Adelaidėje 30, dar kitur 20. Ponia Kružienė užtikrina, jog stiprus organizavimas Melbourne eina prieš mane. Dievuliukai, jūs 100, o aš vienas! Turiu bėgti pats. Jeigu žinočiau, kad tik kaip tam Adelaidėje, pasakys neparduoti man tabokos kioske, tai dar būtų netaip baisu... Bet jeigu man pasakys "raus iš kromo" visai ir kad ne kojos čia neatkeltum?.. Ką aš prieš 100 galiu daryti vienas. Ne, ne vienas. Trys jaunuliai pasisūlė irgi streikuoti ir neskaityti laikraščio. Bet jie dar jauni, nors ir diplomuoti gimnazijos mokytojai. Jie nori kovoti su demagogija. Šimtas lieka šimtu, todėl geriau bėgti, nes pagal įsakymą rašyti nesugebėsiu. Teisybė man visada geriau patiko, nors ir ne tokia graži.

Kadangi buvau teisiamas Rapolo vardu, taip ir pasirašau.

Su geriausias linkėjimais Jums visiems, mieli skaitytojai, prabėgk it vien bloguoju neminėkit —

Jūsų Rapolas

REDAKCIJOS PRIERAŠAS

Iš aukščiau paduoto laiško Mūsų Pastogės skaitytojai pasidarys teisingas išvada, kad to laiško autorius ir nuoširdus Mūsų Pastogės bendradarbis Rapolas (tuo tarpu pavardžių neminėsim, nes tik toks jis ir buvo pažįstamas Mūsų Pastogės skaitytojams) Melbourne kai kurių asmenų spaudžiamas ir aktyviosios bendruomenės dalies neužtarimas, atsisveikina su Mūsų Pastoge. Kad būtų skaitytojui aiškiau, turime paduoti ir faktus, kaip buvo prie to prieita. Dar ALB Krašto Ta-

rybos atstovų suvažiavime pereinamais metais Adelaidėje atsirado atskirų balsų, kurie protestavo prieš Mūsų Pastogęje Rapolo rašinius pirmiausia priekaištaudami, kad jo kalba nesanti švari lietuviška ir kad jis savo rašiniais trukdys bendruomeninį darbą. ALB Krašto Valdybos p-kui dalyvaujant neseniai susaulstame bendrame Melbourne apyl. valdybos, Krašto Tarybos narių ir organizacijų atstovų bei pavienių veikėjų susirinkime vėl iškeltas Rapolo klausimas, kur atskiri balsai pasisakė prieš Rapolo rašinius net grasinant ir agituojuant neprenumeruoti Mūsų Pastogės. (Šioje vietoje primintina, kad niekas neverčia skaityti nepatinkamų autorių ar rašinių, bet lygiai nevalia primesti prievartos keliu savo skonio kitiems — yra daug skaitytojų, kurie Rapolą mėgsta ir jo laukia!).

Kaip iš aukščiau paduoto laiško matyti, Rapolas bendruomenės gerovei pasitraukia iš spaudos ir kiek girdėta net ir iš visuomeninės veiklos. Atrodo, kad demaginė ir hipokritinė pusė laimėjo atskira tydama savo sąžinės balsu ir net visuomeniniu varikliu, kad hipokritinio galvojoimo ir nusistatymo potvynis baigia užlieti visą mūsų bendruomenę. Visi iškilnieji asmenys, ypač spaudoje, vienas po kito šalinami, nes jų atviras žodis, tiesos meilė nelabai derinasi su sąžinės sapnuojančių iluzoriniu pasauliu, dramsčia ramybė ir esąs susivienijimo stabdis. Standie pasitraukia Rapolas, gal rytoj neatlaikęs hipokritų spaudimo nutils Radzevičius, troškuliu marinas Dumešius — tai tik keli vardai nekalbant apie eilę jau pasitraukusių.

Grįžtant prie Rapolo reikia pripažinti tiesą, kad pradėjus jam rašyti ir aktyviai reikštis Melbourne visuomeniniame gyvenime drauge atgijo tenai visa lietuviška veikla: atsirado Moterų seklė, čia, vyrų menė Lietuvių Namuose, padėti pamatai ir planuojamai jubiliejinė salei, įvairios per pastaruosius kelerius metus veiklos naujosės Melbourne kolonijoje, net Mūsų Pastogėje įvestas specialus skyrius moterims "Gabija" ir gal dar daugiau, — visa tai įvykdyta mūsų bendradarbio Rapolo aktyvumu ir iniciatyva. Ir jeigu Melbourne suabejota tokių žmonių lietuviškai nuoširdumu bei įtaria ma juos dirbant subversyviu darbu turint prieš akis gyvais liudininkais jų darbus, tai visai vietoje keltinas klausimas — kas gi iš tikrųjų dirba tai lietuvių bei ir kas stabdo arba net grąžina?

Apgailestaudami, kad mūsų tarpe vyksta tokios vieni kitiems insinucijos ir net užmetinėjimai užtikriname, kad nežūrint kai kieno nepagrįstų užsipuolimų, Rapolas Mūsų Pastogės ir jos skaitytojų bus visuomet nuoširdžiai laukiamas.

Mūsų Pastogės Redakcija

knygną, kuriame buvo 20,000 tomų, archyvą ir muziejų, kuriame buvo 2,000 monetų, ir kt. rinkinius?" — klausė Mokslo ir Gyvenimo redakciją (Vilniuje) skaitytojas iš Joniškio.

Redakcijos bendradarbis, trumpai papasakojęs Lietuvių Mokslo Draugijos istoriją, nurodė, kad 1938 metais jos bibliotekoj buvo nebe 20, o 33 tūkstančiai tomų knygu, apie draugijos turto likimą praneša, kad:

"Bibliotekas ir rankraštyno turtus paveldėjo 1941 metais įsikūrusi Lietuvos TSR Mokslių akademija ir jos institutai. Buv. Vileišių rūmuose Antakalnio g., kur nuo 1932 bazavosi Lietuvių Mokslo Draugija, dabar įsikūręs Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. 1937 m. LMD buvo atidariusi muziejų ir jį leido lankyti visiems. 1940 muziejuje buvo apie 2,000 eksponatų etnografijos skyriuje, 2,000 archeologijos, o numizmatikos kolekcijoje — 5,000 monetų. Visi šie eksponatai saugomi Istorijos — etnografijos ir Dailės muziejuose".

Šis paaiškinimas paskelbtas M. ir G. 1969 m. 2 nr.

KAIP PASKIRSTYTA ŽEMĖ

Maskvos Lietuvai apibrėžtas žemės plotas dabar yra 65,300 kvadratinų kilometrų arba 6 milijonai 530 tūkstančių hektarų.

Maždaug 28.4 proc. to ploto (1966 lapkričio 1 d. duomenimis, kurie ir dabar tebėra beveik nepasikeitę), būtent, 1 milijonas ir 861 tūkstantis hektarų yra miestai, keliai, valstybiniai miškai ir kiti valstybės priklausomybės laikomi plotai. Likusieji 4 milijonai ir 669 tūkstančiai hektarų yra pasiskirstę žemės ūkiui. Šis plotas yra padalintas kolchozams, sovchozams

Australijos Sydney Aušros tunto kaukių baliaus metu: (kairėje) Dr. G. Kišonas sveikina J. Bogušaitę, (dešinėje) programos dalyvės (iš kairės) R. Zinkutė, E. Kiverytė, D. Sliogerytė, D. Adomėnaitė ir J. Bogušaitė.

ir "sklypininkams", tai yra, žemės ūkio ir iš dalies pramonės darbininkų bei tarnautojų šeimoms.

Kolchozams tos žemės yra paversta 2 milijonai 922 tūkstančiai ha, arba beveik 63 proc. visos žemės ūkiui naudojamos žemės. Sovchozai tos žemės valdo 1 milijoną ir 466 tūkstančius ha, arba per 31 proc. Asmeniniam naudojimui yra išskirstyta 281 tūkstantis ha. Taigi vadinamajam socialistiniam ūkiui atiduota 94 proc. žemės ploto, o "privatininkiskam" tik 6 proc.

Bet ir šiame plote nemaža dalis yra ūkiui netekisios ar dėl kitų priežasčių nenaudojamos žemės (keliai, pastatai, kaimai, gatvės, aikštės...). Kolchozuose gamybai nenaudojamos žemės 27 proc., sovchozuose 26, bet sklypeliuose — tik 3 proc. Tad naudmenų (ariamos žemės su pievomis, ganyklomis ir sodais) lieka: kolchozuose 2 mil. 131 tūkst. ha, sovchozuose 1 mil. 211 tūkst. ha, o sklypeliuose — 272 tūkstančiai ha. Naudmenų santykis tarp kolchozų-sovchozų ir sklypelių — 92.2 ir 7.8 proc.

Reikšmingiausias yra ariamos žemės pasiskirstymas. Iš viso ariamos žemės skaičiuojama 2 mil. 505 tūkst. ha, tai yra kone 500 tūkst. ha mažiau, kaip 1939-40 metais. Kolchozuose ariamos žemės 1 mil. 551 tūkst. ha, sovchozuose 732 tūkstančiai, o sklypeliuose — 222 tūkstančiai. Nuošimais — kolchozai-sovchozai turi 91.14 proc. ariamos žemės, o sklypininkai — 8.86 proc. O apytikriai, bet vaizdingiau, tai galima skaičiuoti, kad šalia maždaug kiekvienų 10 ha dvaro dirvų yra beveik 1 ha kumetyno daržų...

Kolchozų Lietuvoje dabar 1591, o sovchozų — 310. Jie nevienodi, bet apskaičiavus vidurkį, jie štai koki atrodo:

Kolchozas — 1404 ha naudmenų, iš jų 1022 ariamos žemės. Sovchozas atitinkamai turi 2777 ir 1894 ha. Kolchozas apima vidutiniškai 171 kiemą, o dirba jame (neskaitant administracijos) 215 žmonių. Išdėmetina, kad tik iš maždaug ketvirtadalio kiemų kolchoze dirba po du žmones, o iš visų kitų tik po vieną. Tokia pati dirbančiųjų proporcija buvo ir 1960 metais, ir 1955-tais. Bet nuo 1955 (per 11 metų) kolchozininkų kiemų sumažėjo visu šimtu tūkstančių: buvo 360, 200, o liko tik 260,200. Ir dirbančiųjų kolchozuose iš beveik 450 tūkstančių liko tik 326 tūkstančiai. Į sovchozus pateko apie 83 tūkstančius (nes sovchozų vietoj 87 dabar 310, prisidėjo 223, kai kolchozų, per tą patį laiką sumažėjo 265-kiais). Apie 41 tūkstantį, matyt, pabėgo į miestus, o iš ten gal ir visokias tolimas "komunizmo statybas"...

Vienam kolchozininkų kiemui tenka dirbti prižiūrėti apie 8 ha kolchozinės žemės, iš to 6 ha dirvų.

Sovchoze vidutiniškai dirba 327 darbininkai ir 29 administracijos pareigūnai. Žemės dirbti darbininkui sovchoze tenka vidutiniškai maždaug tiek pat, kiek kolchozininkui kiemui.

NAUJI CARAI - BENDRAS PRIEŠAS

"Naujieji carai -- visų tautybių Sovietų Sąjungoj bendras priešas"... Taip pavadintas straipsnis yra ne kokiame rytinės Europos egzilių laikraštyje, o kraštutiniausių komunistų žurnale, būtent, PEKING REVIEW (Nr. 27, 1969 m. liepos 4). Tai kinų komunistų pačiame Pekine leidžiamos politinės propagandos žurnalas, išėinąs anglų, prancūzų, ispanų, japonų ir vokiečių kalbomis.

Straipsnyje yra priminama, kad apie pusė Sovietų Sąjungos aprėptų gyventojų yra, kaip sako, "mažuminės tautybės".

Tvirtina, jog visos tos tautos naujųjų Kremliaus "carų" tiek persekiojamos, kad jau imančios netekti kantrybės. Ta prasme yra užsiminimas ir apie Lietuvą. Būtent:

"Pastaraisiais metais tautinės mažumos Baltijos pakraščio sąjunginės respublikose, tokiose kaip Lietuva ir Estija, buvo suorganizuavusios įvairių susirinkimų ir išleidusios leidinių, griežtai protestuojančių prieš išsigimusios sovietinių revizionistų kikos fašistinių valdymą"... Lietuva ir Estija prieš Maskvą protestuojančiųjų tarpe šį kartą minima greičiau, sia todėl, kad iš tenkaip tik buvo kilę protesto memorandumai: Estijos (ar Estijoje gyvenančių) "technokratų" vardu pasirašytas ir Lietuvos žydų. Todėl ir kalba apie "tautines mažumas sąjunginėse respublikose". Kitu atveju Pekino komunistai nesivaržė vadinti Baltijos kraštus stačiai naujųjų Kremliaus "carų" pavergtomis kolonijomis... Kiekvienu atveju, Pekino komunistai ėmėsi uoliai užtarti visus. Sako:

"Nauji Sovietijos carai revizionistai, kurie negirdėtai persekiojo visų tautybių žmones Sovietų Sąjungoj, turi drąsos sakyti, kad jokia tautybė nesanti skriaudžiama ir kad visos tautybės Sovietų Sąjungoj esančios "lygios". Kruvini faktai atskleidė tos išsigimėlių bandos meilę ir nuplėšė figos lapą nuo visų tautų "draugystės" ir "lygybės" Sovietų Sąjungoj, ir visiskai iškėlė aikštėn jų kėslus, kaip visų Sovietų Sąjungos tautybių žmonių skerdikų... naujieji carai šaukia į "nenumaldomą kovą" prieš "nacionalizmą". Tai tik akių dūmimas. Ką jie vadina "nacionalizmu", yra teisėti Sovietų Sąjungos pavergtų tautų reikalavimai ir jų kova prieš naujuosius sovietinius revizionistus carus..."

GAL ATSTATYS PILI

Elta-Pressedienst vokiečių spaudai pasakoja apie aplinkybes, kuriose galbūt susidarys galimybė atstatyti senąją Radvilų pilį Biržuose. Tokia galimybė tapo patikima dėl to, kad dviem lietuviams istorikams pavyko rasti Švedijos pilies planus. Planai tik 1629 ir 1704 metų, bet jų pagalba tikimasi atstatyti ir originalinį planą, pasinaudojant švedų karinės vadovybės sudarytais brėžiniais, kurie buvo švedų nusibraižyti rengiantis puli Biržų pilį.

Brėžinių sudarymas esąs svarbus dalykas, nes ir Kaucho bei Trakų pilis atstatyti pavyko tik dėka to, kad, laimingu būdu, nors pilys kadaise ir buvo sugriautos, jų planai buvo išlikę. Tų planų išlikimas žymiai sustiprino "atstatytojų partijos" pozicijas. Mat, senovės paminklų atstatymo reikalu Lietuvoj (ir kitose nerūsų respublikose) yra atstatymo šalininkų ir priešininkų "partijos".

KLAIPĖDOS LAIVYNAS

Nuo šių metų pradžios įsteigtas "Lietuvos prekybos laivynas". Iš tikrųjų ne įsteigtas, o tik nauju vardu pavadintas ligšiolinis Leningrado Laivyno Agentūros filialas.

Šio laivyno vadovybei paversta laivų taisymo dirbtuvė ir visi prekybinio laivyno uosto įrengimai. Laivynė esą 19 prekinųjų laivų, jų tarpe keli tarp 15-20 tūkstančių tonų. Visų laivų bendras tonazas esąs 77 tūkstančiai tonų. Laivyno personalo esą 1,000 žmonių, iš kurių apie 100 asmenų administracijoje. Laivyno vlnšininko pareigose minimas lietuvis Alfonsas Ramanauskas.

MEDŽIOJIMO GALIMYBĖS

Lietuvoje veikiančio gamtos apsaugos komiteto medžioklės skyriaus pareigūnas balandžio 15 Valstiečių Laikraštyje papasakojo, kiek dabar (ši pavasarij) Lietuvoje esama medžiojamųjų gyvūnų. Briedžių skaičius per pastaruosius metus pakilęs nuo keturių su viršum tūkstančių iki 6,700. Tauriųjų elnių kaimenė per pastaruosius tik metus padidėjusi nuo 1050 iki 1300. Stirnų šią žiemą sumažėjo ir likę maždaug 68,500. Pilkųjų kiškių esą apie 276 tūkstančius, tai yra, apie 12 tūkstančių mažiau kaip pernai. Mano, kad jiems kenkia laukuose pradėti vartoti chemikalai. Apie 6-7 tūkstančiai esą baltųjų kiškių. Vilkų tik 54, o lūšių — 140. Vilkai ir lūšiai yra pripažinti "miškų sanitarai", bet toms pareigoms Lietuvoje jų esą pakanka po maždaug 40 ar 50.

Pastaraisiais laikais Lietuvoje priviso usurinių šunų. 1962 jų buvę 6,400, o dabar jau apie 13,500. Tai žalingi plėšrūnai. Medžiotojus ragina veikiau juos naikinti, bet tą karą tuo tarpu laimi atėjusiai.

Eltos Informacijos

KULTŪROS MINISTERIO PASISAKYMAS

Savo pranešime Lietuvos Kultūros darbuotojų suvažiavimui Kultūros ministras Lionginas Šepetys, tarp kitko, pasakė:

Socialistinė lietuvių kultūra kūrėsi ir tebesikuria ne tuščioje dirvoje, o perimama pažangiasias lietuvių, tarybinių respublikų ir viso pasaulio tautų kultūrinės tradicijas, jas toliau vystydama ir turtindama.

Lietuvių nacionalinės kultūros šaknys siekia labai toli. Net jeigu pasieksime kiekvieną jų giją, pasiekusią mus nuo Mažvydo ir Donelaičių laikų, nuo Vilniaus universiteto suklestėjimo ir žemaičių romantikų pakilimo metų, nacionalinio sąjūdžio ir pirmosios lietuvių dailės parodos dienų, lengvai pastebėsime kiekvieno kultūros reiškinių ar meninės individualybės klasinį aspektą, konkrečiuose istorinės raidos etapuose sutapusį su pažangos ar reakcijos tendencijomis.

Mūsų laimei ir mūsų pagrįstam pasididžiavimui, lemiama lietuvių tautinės kultūros palikimo dauguma priklauso ne reakcijai ir ne išnaudotojiškų klasių ideologijai, o demokratijos, pažangos ir liaudiškumo idėjoms. Natūralu, kad ir 1918 metais, paskelbus Lietuvoje Tarybų valdžią, žymi inteligentijos dalis iš karto įsijungė į aktyvią socializmo statybą, o vėliau, įsiviešpatavus buržuazijai, sunkiomis ir sudėtingomis sąlygomis kovojo prieš reakcines idėjas ir tendencijas.

Kad pūgresyvioji lietuvių kultūrinio palikimo dalis nebūvo suplakta su reakcine, o buvo organiškai pajungta naujos kultūros kūrimui, nulėmė įžvalgus ir kūrybiškas Lietuvos Komunistų partijos vadovavimasis V. Lenino mokymu apie dvi kultūras. Lietuvos komunistai telkė į anti-fašistų gretas pažangiuosius inteligentus, studentiją, moksleiviją. Daugelis įžymių kultūros ir švietimo veikėjų palaikė ryšius su komunistiniu pagrindžiu ir nuoširdžiai pritarė socializmo idėjoms. Dėl to lietuvių tarybinės kultūros fondu galima laikyti ir tai, kas pažangaus, liaudiško buvo sukurta buržuazijos valdymo metais. Mes turime paimti taip pat ir tai, kas gero ir pažangaus yra lietuviškoje emigracijoje.

Nors mes ir branginame tai, kas buvo pažangaus tautinės kultūros praityje, mums yra svetima vadinamoji "vieninimojo srauto" teorija. Mes pasisakome prieš nacionalinio egoizmo, uždaro tendencijas. Mėginimas užkonservuoti nacionalines tradicijas, jas kanonizuoti reiškia nepagarbą toms tradicijoms, jų numarinimą, jų nepagrįstą eliminavimą iš tolesnės nacionalinės kultūros raidos.

SAUGOMI LIETUVIŲ MOKSLO DRAUGIJOS RINKINIAI

"Koks likimas ištiko Lietuvių Mokslo Draugijos turta-

V. A. Jonynas

GROŽINĖS LITERATŪROS PLOKŠTELĖ--

TREČIAS LITERATŪROS VAKARAS

Vasara yra metas poilsui, atvangai ir svajonei. Metas, kada užmirštama darbo rutina ir skaitomos knygos. Storos, ne-naudingos knygos, iš kurių nieko praktiško neišmokstama. Tai metas, kada pokaičio valandą kupa nelyginant skruzdėlynas, verpetuojas gyvybe, keistas, ribotas, o vis tik dėsningas, kraunamas iš šapelio, pasaulis, kuriuo yra žavus pasakojimas, romanas, eilėraščių knyga. Kito žmogaus pasaulis, nors dalinai ir tavo.

Tokią vasaraitės valandą, kada dievai žino kas labiau mirguliavo, ar paežerė, ar ją dengiančių epušių lapeliai, teko pirmą kartą išklausti literatūrinę plokštelę, išleistą V. Karvelio Čikagoj ir pavadintą "Trečias literatūros vakaras". Jon įrašyta penkių rašytojų kūryba, kurią skaito patys autoriai: A. Baronas, K. Bradūnas, H. Nagys, B. Pūkelevičiūtė ir L. Sutama. (Galima būtų net sakyti, kad šeši autoriai, nes A. Barono satyrinės eilės nevienam žinomoms kaip Dr. S. Aliūno kūryba).

Plokštelė yra sveikintinu įvykiu jau grynai dokumentine prasme. Kas suskaičiuos nusi-skundimus, kad nepasiskubinama užfiksuoti stambiųjų mūsų

rašytojų balsų. Žinia, ne kiekvienas poetas ar rašytojas sugeba perteikti (ypatingai estradoj, prieš publiką) savo tikrąjį alsavimą—"užuominas ir pauzes ir kabutes"—kuriuo yra eilėraš-tis. Su tuo reiškiniu susitiksime ir šioj plokštelėj. Bet ką duotumei, kad išgirstumei balsą tų, kurie nužengė amžinybėn. Alg. Mackų, kalbantį apie "Jureką", A. Škėmą pradedantį "Baltos drobulės" fragmentą: "Mano tėvas buvo melgagis"?...

"Trečias literatūros vakaras" džiugiai naujiena literatūros mėgėjams tuo, kad pateikia itin įdomų, išilgų skerspūvį per iš-eivijos literatūros klotus. Joje reprezentuojama įvairių kartų, įvairių žanrų bei manierų grožinė kūryba. Tai savotiška analogija, nors be pratarmių, įve-damojo žodžio. Kažin ar būtų aiškesnio sumanymo, kas nori-ma plokštele pasiekti. Koks jos "message"? Tikriausiai leidė-jui terūpėjo vien užsitikrint nu-statyto ilgumo magnetofonines juostas (nenuostabu, jei kairu-rie autoriai baimingai skubina-si) ir jas suderstyti. Techniškai plokštelė atlikta gerai. Pačiam gi klausytojui paliekama atspė-ti kodėl, škėmiškai tariant, "ši daina turėjo gimti". Tuo "mes-

sage" galėtų būti H. Nagio "Kryž-kelė", kurioj refrenu grįžta Mažvydo "broliai ir sesės, im-kint mane ir skaitykit". Bet juo galėtų būti ir Alg. Mackaus ei-lės parinktos motto cituojamo Liūnės Sutemos "Niekieno žė-mė":

"Mes kalbam išgelbėtais žo-džiais Merdinčios mūsų kalbos".

O gal ir visas L. Sutemos el-lėraštis. Susidaro išpūdis, kad leidėjui norėjosi vien suteikti, kaip sakoma, "dvasinio peno" ir pačiam klausytojui paliekama spręsti, kurie kūrybos gabalai artimiausi jo širdžiai, kas te-beatskamba tuo pačiu gaivumu, kaip tąsyk, kada sužavėjo spaus-dintam lape.

Plokštelė ilgavijė, tačiau ne-pažymėta kiek laiko skirta kiek-vienam autoriui. Tikriausiai po lygiai. Teoretškai privaltų prailgti proza. Bet Aloyzo Ba-rono atveju turim staigmeną. Nors jo novelė "Priemiestis" naivoka, nepasižyminti stilisti-niu puošnumu, autorius ją per-skaito naturaliai, išlaikydamas pasakojimo itampą.

B. Pūkelevičiūtės atvejas ki-tas. Iš karto susiduriame su rū-pestingai išstudijuotom intona-cijom, efektais, aktoriniu "dai-liuųjų skaitymu". Jam "pakelti" autorė (vienintelė iš visų) pa-naudoja muzikinį foną—vargos-nus. Nežūrinto, aiškiai jaučia-si, kad metų tēkmėj "Aštuonių

Atsigulki į žolę laukuos, Paskėsk į peisažo spalvą, Vien stebėki, kaip vėjai šukuos Baltą debesio galvą.

Kazys Bradūnas (iš „Sonatos ir Fugos“)

lapų" fragmentas prarado savo poveikį. Protarpiais net skam-ba kaip sausokas atsiminimų užregistravimas. Autorė yra dariusi kupiūrų, bet ji vertėjo dar dikčiai sutrumpinti.

Liūnės Sutemos "Niekieno žemė" taip pat apsunkęs aktua-lija, publicistiniu elementu. Kas žavi klausytoją tai autorės de-klamavimo būdas. Suteima pa-vergia skaitytoją pasigerėtinu nuoširdumu, paprastumu, inty-mumu. Šiaip "Niekieno žemė" perkrautas įvaizdžiais. Visumoj esama kartojimosi.

Keista, bet didžiausio nusivylimo suteikia K. Bradūno "Vi-tražas". Savaiame aišku ne pats eilėraštis—oi ne! Vienas nuo-stabausių lietuvių lyrikoje. "Nesigailiu spalvų.

Nuvilia autorius perteikimo būdas. Suvalkietiška autoriaus tarena, žinoma, nuostabi. Bet skaitydamas savo eiles Bradū-nas nesiskaito su paties eilė-raščio dinamika. Su tom pau-zėm, tono pakeitimais, metro lysvių peržengimais, kurių ne-gali nepadaryti paprastas skai-tytojas, kai skaito sau pusbalsiu "Vitražą". Yra sakoma, neklausk dailininko ką jis mėginęs pa-vaizduoti paveiksle. Žiūrovas jį interpretuos savaip, ir dažnai kur kas netikėčiau, vaizdingiau. Panašiai atsitiko ir su "Vitra-žu". Tik protarpiais emocinė jėga, kuria tvinkčioja "Vitra-žas", pasigirsta Bradūno balse. Toks sakysim yra fragmentas: "Nesigailiu spalvų.

Jos varva sunkios, tirštos". Žinoma, tai asmeniškai išpū-dis. Bet pats faktas, kad plokš-telės dėka "Vitražas" gali pa-siekti plačias skaitytojų mases, gal kiek pribijančias lyrikos, yra dideliu dalyku. Tai žinoma galioja visai "Trečiojo litera-tūros vakaro" plokštelei.

Henrikas Nagys, kaip daugė-liui žinoma, apdovanotas itin dėkingu balso tembru ir suge-bėjimu niuansuoti perteikti poetinę frazę. Nesinorėtų sutik-ti, kad autorius pasirinko skai-tyti pačius geriausius, ar, saky-sim, "chrestomatiškus", savo eilėraščius. Jei neklystam priežastis paprasta. Turbūt iš visų autorių H. Nagys labiausiai sirgo pačia plokštelės idėja. Kaip sakėm leidėjas būtų galė-jęs užsklęsti plokštelę H. Nagio "Kryžkelė". Pats autorius bai-gia savo įnašą eilėraščiu "Sva-jonė". Ar ne todėl, kad jo besą-lyginiai tikima poezijos galia, tuo "sakalu gintarinėmis aki-mis". Kaip teisingai pastebi R. Šilbajoris aplanko tekste:

"Jis (H. Nagys) yra žmogus, kuris supranta nuostabias ir paprastas tiesas: yra žemė, yra gyvenimas, yra mirtis, ir yra skaudus, beribis, nemirtingumo troškimas kiekvieno gyvo žmo-gaus sielų. Tas tiesas nelengva suprasti ir dar sunkiau poezi-jos žodžiu kitiems perduoti. Bet Nagys jas perdavė, ir už tai skaitytojai jam visada pasiliks dėkingi".

18.

VINCAS MYKOLAITIS-PUTINAS

Atsiminimai

Atėjus paskirtai egzaminų dienai, išsirengėm į Seinus. Kelias gan tolimas—apie 40 kilometrų, o kitokio susisiekimo nebuvo, kaip vien arkliais. Bet tėvas jokio vargo nebijojo ir linksmas leidosi su ma-nim į tą kelionę. Pasikrovę pašaro vežimėli, motinos žegnojami, visos šeimos palydimi, išbrazdėjome iš kiemo. Man buvo neramu leistis į nežinomą žygį, kuris turėjo nulemti visą tolimesnio gyvenimo eigą.

Tėvą, iš dalies ir mane drąsino ta aplinkybė, kad seminarijos kapelionu, „dvasiškuoju tėvu“, buvo kaimyninės Igliaukos parapijos klebonas, geras tėvo pažįstamas. Bus į ką kreiptis, o, reikalui esant, jis mane užtarsiąs, kad būčiau priimtas ir su lotynų kal-bos pataisa. Greičiausiai, taip ir buvo. Mane priėmė.

Šiandien jau išdilo iš atminties pirmieji semina-rijos išpūdžiai. Vaizduotėj dar atgyja kai kurie iš-viršiniai seminarijos vaizdo bruožai: aukšti didelės katedros bokštai, prie katedros prisiglaudęs semina-rijos rūmų, buvusio vienuolio, keturkampis su ap-skritomis bonėmis kampuose. Prie seminarijos so-das, tankios eglaičių sienos nuo vėjų ir nuo pašali-nių akių ginamas. Sodo takais mes trypdavom, vaikš-tinėdavom laisvalaikio valandėlėmis. Visa tai apra-šyta „Altorių šešėly“, lygiai kaip ir visa seminarijos gyvenimo santvarka, vyresnybė, profesoriai ir moks-lo draugai. Taigi seminarijos regenas (rektorius) prelatas Blaževičius romane Valeškevičius, vicere-gensas (inspektorius) Jalbrzykovskis romane Mazur-kovskis, ir profesoriai, kuriuos minėti čia nematau reikalo, nebent mane globojusius giedojimo moky-tojus Narijauską ir Vondolovskį ir dogmatinės teo-logijos profesorius baltarusį Bettą. Vondolovskis, be to, kurse dėstė dar lenkų kalbą ir literatūrą. Jis už-duodavo atmintinai mokyti lenkiškus tekstus, mums, lietuviams, visai nesuprantams. Aš ir dabar atsi-me-nu Slovackio poemas „Ojciec Zadżumionych“ pra-džią. Vėliau Vondolovskis dėstė dar istoriją. Turė-jo jis gražų balsą, vedė katedros ir seminarijos cho-rą, o per iškilmingas pamaldas kartais pats prie var-gonų giedodavo solo. Buvo dabita, elegantas, gražių manierų profesorius. Jis mane mėgo ir paskyrė se-minarijos choro dirigentu. Per didelių švenčių pamal-das mes, choristai, eidavom prie vargonų giedoti kartu su katedros choru. Šitos pareigos apsaugodavo mane nuo „asistos“—tarnavimo prie altoriaus. Von-dolovskis padovanojo man su savo įrašu gražų baž-nytinį giesmyną—kancionalą. Gaila man, kad jo ne-išsaugojau ligi šiolei.

Prof. kun. Bettą, baltarusis, atėjo pas mus, bai-gęs Peterburgo dvasinę akademiją. Mėgo save laikyti modernių pažiūrų kunigu, kiek tai buvo galima se-minarijos sąlygomis. Mūs, lietuviams, jis mėgo, o ma-ne ypatingai globėjo. Jis žinojo, kad aš sugebu rašyti eilėraščius, ir norėjo, kad, baigęs seminariją, patek-ti bažnyčios istorijos kursą, nors ir apgraibomos lita-tūros istoriją, kalbą, be to, visą eilę specialių discip-lynos, filosofiją (logiką, metafiziką, psichologiją, etiką, sakydavo, kad „Mykolaitis ma talent z rozmachem“.

Kalbėdamas apie įžymesnius savo profesorius, ne-galiu geru žodžiu nepaminėti kun. Pijaus Bielskaus, taip pat dogmatinės teologijos profesoriaus, ką tik baigusio Liuveno universitetą. Jis taip pat, nors ir la-bai atsargiai, kai kurias religijos tiesas aiškino kiek-kietaip, negu mokė tradiciją. Mums patiko, kad, pav., amžiną ugnį, kurią turėjo kęsti po mirties nusidėję-liai, jis laikė ne fizine ugnimi, bet moraline kancija dėl amžino dievo netekimo ir tokios būsenos sąmoningų pajautimų. Bielskus taip pat globojo sugebantis ra-šyti klierikus. Jis gyrė geriausio mano seminarijos draugo Juozo Avizieniaus rašto darbus dėl jų gero stiliaus. Avizienius iš tiesų buvo gabus literatas, rašinėjo apsakymėlius ir juos spausdino daugiausia „Ateityje“, pasirašinėdamas Moksleivio Rugėno slapyvardžiu. Jis buvo labai jautrios sielos jaunuolis. Skaudų smūgi jam sudavė A. Jakštąs, išpeikęs jo vaizdelius dėl jų pesimistinės nuotaikos ir jų autorių išvadines rusišku „nytiku“. Baigęs seminariją, jis vi-sai nustojo rašęs. Nutrūko ir mudviejų santykiai. Jis mirė prieš keletą metų.

Iš savo profesorių Seinų seminarijoje paminėsiu dar Pianką, paprastą kunigą, be aukštojo mokslo. Jis dėstė nebeatmenu kelintame kurse lenkų literatūrą. Jis mokėjo sklandžiai pasakoti ir pajavairinti savo pasakojimą anekdotais bei vaizdingais bruožais. Ta-čiau jo pamokos buvo labai paviršutiniškos, o žinios netikslios. Vis dėlto iš jo mes sužinojome šį tą apie Kochanovskį, Fredrą, Krasickį, didžiulius romanti-škus Mickevičių, Slovackį, Krasinskį, Prusą, Ožeskie-nę ir kai ką apie modernesnius rašytojus Vyspianskį, Kasprovičių, Tetmajerį. Jis mėgdavo pasakoti apie Vilniaus universitetą, filaretus bei filomatius, apie Mickevičiaus improvizacijas, grojant fleitai. Nebe-žinau, kokia proga jis papasakojo ir apie muziką kompozitorių kunigaikštį Oginskį. Parašęs savo gar-sųjį polonezą „Atsiveikimas su tėvyne“, Oginskis, kaip pasakoją Pianka, palaidęs sau kulką į kaktą. Praėjus daugiau kaip pusei amžiaus, aš prisiminiau šią pasakojimą ir ta proga šiomis dienomis iškla-usiau radio pranešimą apie Oginskį. Sužinojau, kad žinia apie jo nusižudymą tai yra viena iš daugelio paskalių, lydėjusių garsaus polonezo autorių. Jis mi-rė natūralia mirtimi.

Nėra reikalo minėti kitus seminarijos profesorius. Su jais neriša manęs jokie artimesni ryšiai, jokie šil-tesni atsiminimai. Galėčiau vien palieti klausimą, kiek seminarijos mokslas yra davęs mums išsilavini-mo, bendros kultūros, paruošęs gyvenimui. Daug kas yra linkę paneigti ir visiškai atmesti kultūrinę reikš-mę tokio mokslo, kuris yra išaugęs iš nepriimtinos pasaulėžiūros, remiasi idealistiniais pagrindais, šiuo atveju kataliku religijos principais. Šitokia pažiūra man atrodo nepriimtina. Taip manydami, turėtume laikyti nekultūringais, neišsilavinusiais daugybę pra-eities ir dabarties žmonių, pasiekusių aukščiausią kultūros laipsnį, visos žmonijos pripažintų talentų bei genių. Žmogaus protą kultūrini ir išlavina įgy-tos žinios, jų metodiskas įdiegimas ir daroma jų sin-keizė, nepaisant kokios pasaulėžvalgos plotmėj visa-tai bus atliekama.

Mes, seminarijoj mokymiesi 5 ar 6 metus, ži-nių vis dėlto gaudavom. Mes išsivadavom visuotinės ir bažnyčios istorijos kursą, nors ir apgraibomos lita-tūros istoriją, kalbą, be to, visą eilę specialių discip-lynos, filosofiją (logiką, metafiziką, psichologiją, etiką, teodiceją, kosmologiją), dogmatinę ir moralinę teo-

logiją, be to, dar kai kurias specifines pastoracijas darbu reikalingas disciplinas. Scholastinės filosofijos kursas, tegu ir paviršutiniškai, vis dėlto davė supra-timo ir apie kitas filosofijos sistemas bei pasaulėžiū-ras. Mūsų žinių sintezė buvo pasiekama krikščiony-bės katalikybės principais, normuojančiais ne vien pažiūras, bet ir elgesį, ne vien teoriją, bet ir gyve-nimo praktiką. Ir ta seminarijoj pasiektą sintezę, man atrodo, buvo griežtesnė bei nuosakesnė, negu gim-nazijoj įgyjamas eklektinis žinių mišinys. Seminar-ijos moksle aš pasigendu vien matematikos ir lite-ratūros teorijos bei istorijos. Šių disciplinų nebui-mas paliko nemažą spragą mūsų išsilavinime.

Apie savo mokslo draugus išsilavinė Seinų semi-narijoj daug nekalbėsiu. Suminėsiu tik tuos, kurie darė man teigiamos įtakos arba bent kuo pasižymėjo kultūriniame lietuvių gyvenime. Jau antrame kurse aš buvau priimtas į lavinimosi būrelį, kurio tikslas buvo gilinti tautinį susipratimą, studijuoti Lietuvos istoriją, literatūrą, skatinti literatūrinius ir moksl-i-nius gabumus.

Vienas iš veikliausių būrelio narių buvo klieri-kas Jonas Reitelaitis, vienu kursu už mane vyresnis. Jis ėjo seminarijos bibliotekinio pareigas, turėjo raktą nuo bibliotekos kambario, kuriame dėl to mes galėjome rinktis ir niekieno netrukdomi svarstyti savo reikalus. Kitas žymesnis būrelio narys Petras Gerulis, taip pat vienu kursu už mane vyresnis, do-mėjosi daugiausia grožine literatūra, rašinėjo recen-zijas ir straipsnius, bendradarbiavo Adomo Jakšto redaguojamoj „Draugijoj“, pasirašinėdavo P. Krago slapyvardžiu. „Altorių šešėly“ Reitelaitis vadinamas Jonelaitiu, o P. Gerulis—Varnėnu. Baigus mums vi-siems seminariją, mūsų santykiai nutrūko. Beje, P. Gerulį išvarė dar iš trečiojo kurso „dėl pašaukimo stokes“, o iš tiesų dėl jo literatūrinės tautinės veik-los; Reitelaitis, kunigaudamas parapijose, studijavo Lietuvos istoriją, rinko medžiagą parapijų archyvuose, parašė keletą monografių, tarp jų ir mano gim-tosios Gudelių parapijos monografiją. Jau kuris lai-kas gyvena ir darbuojasi Krikščionyse, rūpinasi baž-nytkaimio statyba, gydo žmones vaistažolėmis, labai populiarus ir mylimas. Kaip istorikas bičiuliausi su prof. K. Jablonskiu. Lankydamasis pas jį, porą kar-tų atlankė ir mane. Malonu buvo prisiminti senus laikus.

Prieš kelerius metus mano buto duris Vilniuje at-sidarė aukštas, liesas, senyvo amžiaus vyriškis.

— Tur būt, nepažįsti manęs,—prakalbino.

— Ne,—prisipažinau.

— Tai ir aš paties nebūčiau pažinęs. Gal dar at-simeni Petrą Gerulį?

Puolėme vienas kitam į glėbį. Taip, tikrai, tai bu-vo Petras Gerulis, Kragas, Varnėnas.

Išsikalbėjome. Pirmojo karo metais jis atsidūrė Rusijoje, gyveno sunkiai, paskui įsigijo buhalterio specialybę, neperseniai grįžo į Lietuvą ir dirba bu-alteriu Petrašiūnų elektrinėje. Po to jis mane atlan-kė dar kartą. Kalbėjome šį tą apie literatūrą, kriti-ką. Brolis jam ir Rusiją siūsdavo knygų. Gavo jis ir mano „Altorių šešėly“. Skaitė su įdomumu keletą kartų. Šiaip literatūrinio lietuvių gyvenimo nepaži-nojo. Jo žodžiuose buvo jaučiamas kaip ir koks nu-sivylimas, kartėlis, jam gyvenimo padaryta skriauda. Daugiau aš Petro Gerulio-Krago nemačiau. Pats paliejęs, negalėjau jo atlankyti.

REDAKCIJOS PASTABOS

Septintasis V. Mykolaičio-Putino „Raštų“ tomas, leidžiamas pirmuoju po mūsų didžiojo rašytojo mirties, užpildo ilgokai buv-usią spragą jo raštų leidime. Pats rašytojas ją jautė, bet vis dar tikėjosi baigti ar bent arčiau pabaigos pastūmėti kelis didelius savo paskutiniojo mato darbus ir jau tada spręsti baigiamųjų tomų reikala. 1967 metų pradžioje, leidėjų prašomės, rašytojas aproba-vo trijų (VII, IX ir X) tomų planą. Tada galutinai nusistėjo ir šio tomo turinys.

1. „Sukilėlių“ II-ji dalis, pradėta rašyti 1957 m. ir nutraukta 1961 m., leidžiama nebaigta. Sutikęs duoti spaudai nebaigtą ro-mano dalį ir ją užsklędęs XXV skyriumi (rankraštyje yra išliku-si dar juodraštinė XXVI skyriaus pradžia), autorius vis dėlto ža-dėjo parašyti nedidelį epilogą—įprasminti kovotojų „dėl žemės ir laisvės“ pastangas ir parodyti, kad sukilimo sėkla nežuvo drau-gė su sukilimo žlugimu: ji jaučiamas knygnešiu gadinėje, 1905 m. revoliucijoje ir kt. Savaitė prieš ligos krizę Kačerginėje autorius skaitė „Sukilėlių“ mašinraštį nuorašą. Tikėtasi, kad po šio skai-tymo atsirastų ir žadėtasis epilogas. Kiek daugiau taisyti patį tek-stą jau nebesirvyo, nors parašytosios dalies nėra nė karto išsiai-tvarkęs ar stilizavęs. Kai kuriuos fragmentus yra taisinęjos pe-riodinei spaudai. Iš-sios dalies fragmentus yra skelbę: „Išvaka-rės“—„Lit. ir menas“, 1958. III. 22; „Ginklai prabyla“—„Lit. ir menas“, 1963. III. 23.

Visi 25 skyriai pirmą kartą paskelbti pomirtiniame „Sukilė-lių“ leidime, drauge su I-ja dalimi (V. Mykolaitis-Pu-tinas, *Sukilėliai*, V., 1967).

Knygą rengiant spaudai, į pagrindinį tekstą buvo atkelti au-toriniai pataisymai periodikoje publikuotose fragmentuose. Re-dakcija taip pat pataisė vieną kitą istorinį-geografinį riktą, pvz.: A. Mackevičius savo būrį išveda į sukilimą iš *Paberžės* (ne: iš Survilaiškio, 135 psl.) į *Miegėnų* (ne: Kreenavos, 143, 147, 152 psl.) mišką. Pagaliau šiek tiek taisinėta romano kalba, daugiausia vi-nodinant kai kurias dvejetaines gramatinės formas, pvz.: *dal-gis ir dalgė, bobelis ir babylius, Sierakauskas ir Sierakauskis, Daukša ir Daukšys*... Tačiau tie minimalūs taisymai apskritai naujų elementų į Putino kalbą neįneša: redaguojant laikytasi kituose tomuose autoriaus priimtų kalbos taisyklių.

2. „Autobiografijos vietoje“—pirmoji didesnė V. Mykolai-čio-Putino autobiografija, paskelbta rinkinyje „Tarybų Lietuvos rašytojai“ (1957), sutrumpinus pakartotą naujame tos knygos lei-dime (1967). Šiame tome duodamas pirmasis tekstas.

3. „Atsiminimai“ V. Mykolaitis-Putinas ėmėsi rašyti, atitru-kęs nuo „Sukilėlių“, 1962 m. (pradinė data: „Kačerginė, 1962. VIII.11“). Sustoję prie pirmojo gyvenimo etapo—mokyimosi Marijampolės gimnazijoje (rankraščio I sąs., 1—97 psl., baigiamoji pastraipa: „Tokią gavią srovę anais laikais Marijampolės gim-nazijoj sukėlė...“). Sekančių metų vasarą rašė toliau (II sąs., 1—34 psl., pradinė data: „1963.VII.12, Kačerginė“). Mašinėle perraš-tąjį tekstą (baigiamoji pastraipa: „Sekantis ruošimosi į gyvenimą etapas... nuo gyvenimo izoliuotos dvasinės seminarijos įstaigoj“) autorius taisė, stilizavo, gausiai papildinėjo, daugiausia istoriniais, etnografiniais ir kt. duomenimis. Didokų įtarpų susidarė 2 sąsiu-viniais (I sąs., 1—12 psl., II sąs., 1—13 psl.).

Svarstydamas naujojo etapo medžiagą, rašytojas sakėsi jau-čias savotiškų nepatogumų, būtent, kiek plačiau rašant, tektų dub-liuoti kai kuriuos „Altorių šešėly“ lapus, kur yra autentiškų duo-menų. Pagaliau, po ilgesnių svarstymų, ryžosi bent trumpai aptar-ti šį laikotarpį—šalia kitų duomenų atskleisti, kas „Altorių šešė-ly“ yra tikroviška, autobiografiška, o kas vien kūrybinės fantazi-jos vaisius. Tuo būdu tikėjosi padarysias galą nepagrįstiesiems, nai-viems/romano ir jo paties gyvenimo paralelių aiškinimams bei spejojimams. Šia kryptimi pradėjo rašyti 1965.IX.27. Deja, dėl nesveikatos teparėšė visai nedaug (35—50 psl.).

Rašomų atsiminimų fragmentus rašytojas yra skelbęs spaudoje: „Pirmieji žingsniai gimtinėje“—„Poezijos pavasaris“, 2, 1966, 50—61 psl.

„Atsiminimai“ šiame tome spausdinami iš autoriaus sutvark-ty mašinraštinio teksto ir paskutinis skyrelis—iš dar neperžiū-rėto rankraščio.

Knygos redakcijos.

Vinco Mykolaičio-Putino raštų septintojo tomo (Kovų dėl žemės ir laisvės vaizdai 1861-1864 m. - Ginklai prabyla ir Atsiminimai) perspausdinimą baigėme NL.

Ir plokštelė skaitomi H. Natio kūrinių (skaitomi be patoso ir pretenzijos) – aidai rimti, dėsningumu, menine tiesa.

Tenka pripažinti, kad aplanko tekstas rūpestingai paruoštas, parenkant įdomius kritikų pasakymus apie reprezentuojamų autorių kūrybą. Žinos Morkūnienės viršelį skoningas. Įdomiai parinktos spalvos, nors menhirų ir dolmenų siluetai mums kiek makabriški.

V. A. JONYNAS

LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ INSTITUTO PRANEŠIMAS

Liet. Tautinių Šokių Instituto valdyba Chicagoje priešatostoginiame posėdyje svarstė ateinančių metų programą, kurioje numatyta: praplėsti valdybą, suorganizuoti taut. šokių mokytojų kursų ir tautinių šokių parodų su paskaita Chicagoje ir pradėti ruošti naujus šokius IV – taut. šokių šventei. Posėdyje dalyvavo Bruno Shotas, Leokadija Brazdienė, Irena Šilingienė, Bronė Jameikienė ir valdybą pakviesta Jadvyga Matulaitienė iš New Yorko.

Mok. Jadvyga Matulaitienė, III-losios tautinių šokių šventės programos vadovė, Lietuvių Tautinių Šokių Instituto valdyba pakvietė įsijungti jos sąstatan pirmininkės pareigoms. Ponia Matulaitienė yra patyrusi tautinių šokių puoselėtoja ir pedagogė, daugelį metų dėsiusi tautinius šokius mokyklose ir vadovavusi tautinių šokių būreliams.

ELIZABETH TAYLOR DAUGIAU NEVAIDINS

Garsi filmų žvaigždė Elizabeth Taylor, 37 metų, paskelbė Londone, jog jai jau užtenka dirbti filmuose ir daugiau juose nespės pasirodyti. Visą atliekamą laiką ji pasišvėsianti auklėjimui savo 4 vaikų.

MOHANDA KARAMCHAND GANDHI

--- ŠVENTASIS

Šimtas metų nuo jo gimimo (1869 - 1969)

Nors pasaulyje yra daug žmonių, bet retai tokių, kaip Mohandas Gandhi. Jis buvo savo kraštui Indijai: nacionalistas, revoliucionierius, politikas ir šventasis. Jis buvo turtingas, bet gyveno pusnuogis, jis buvo aukštos kastos, bet maišėsi su žemiausios klasės žmonėmis, su parijais, su Untouchables, su jais kartu valgė kaimuose, ko kiti nedarė iš jo kastos. Šiomet bus pastatyta naujų paminklų jo garbei Indijoje, iškabinta daug paveikslų. Jo paveikslas. Jau pirmas žvilgsnis į jo paveikslą yra ypatingas. Jis nėra gražus: pusnuogis, apsilvėjęs baltomis kelnaitėmis, kaulai ploni, per sąnarius labai krumpliūti, oda pageltusi, prie kaulų prilipusi, ūsai kaip šeriai ir visos puses nukrypę, apatinė lūpa atrodo dviguba, atviroje burnoje tik vienas kitas dantis bekyšo. Krūtinė apšėpusi žilais plaukais. Kas pamanyt, kad šitas mizernas išvaizdos žmogus galės minias magnetizuoti ir elektrizuoti? Ir visgi jis magnetizavo. Buvo momentų, kad pati anglų valdžia įkaltusios minios nebesuvaldė nei ginklais nei nepriklausomybės pažadais. Gandhi važiojo ir važinėjo iš vienos vietos į kitą. Pirmos klasės traukinio bilietus gražindavo valdžiai, teėmė tik trečios sau ir savo palydovams. Nepriėmė jokių hotelių ir restoranų, valgė šalygatviuose su parijais. Jis tiek turto neturėjo, kad jį galėjo

lengvai surišti į vieną ryšulį. Iš kitos pusės, jis vadino Indijos vicekaralių "Dear Friend". Gandhi kalba 400 milijonų žmonių vardu, nebūdamas nei karaliaus, nei prezidentas. Visi žino – visos valstybių galvos ir valdžios, kad Gandhi būdavo delis ir gudrus politikas, kurio negalima buvo aplenkti, kada kalbėjo apie Indiją. Indijos minios jį laikė šventuoju. Žmonėms patinka šventieji, mokslininkai ir kariai, Jie ne sau gyvena, bet kitiems. Šventieji rodo aukštesnius dorybių kelius, savo pavyzdžiu įtikrina, kad moralės reikalavimai yra įvykdomi, nors ir sunkūs. Mokslininkai atpalaiduoja mus nuo klaidų ir prietarų, kariai užtikrina mums laisvę. Kadangi Gandhi sujungė politiką su gudrumu ir šventumą su dideliu nusigalėjimu, todėl kiti, jeigu galima pasakyti neišdžiant jo garbės, Gandhi buvo "a foxy saint", šventas ir gudrus kaip lapė.

Sakoma, graikai sukūrė filosofiją ir politiką, kiniečiai – moralę ir etiką, o Indija turėjo ypatingą genijų, ypatingą gabumą sukurti religiją ir mistiką ir būdą susisiekti su aukštesniu pasauliu, per dvasią nugalėti kūną. Hindu gyvenimas nuo pat ryto iki vakaro yra religijos ir pamaldumo dvasia persunktas. Dar įdomu tas, kad jie religijos laikosi, kada kituose kraštuose vis daugiau ir daugiau yra religinio liberalizmo.

PROPIRŠČIAI

13.
A. Povilainis

pagal tą studiją. Nors ji tikslai, pasirodo, labiausiai skleidžiama padoriai angliškai vis dar nelabai teikertančių savųjų tarpe, visgi dalinama ir žymiesiems politikieriams ir kitiems mūsų globėjams, siunčiama bibliotekoms. Pagaliau, koksai studentas gali duomenis panaudoti tazel aplie "etnines grupes". Tad ir svarbu, kad būtume atvaizduoti jei ir ne visiškai šviesiai, tai bent teisingai. Ypatinai kada darbas atliktas oficialiu bendruomeniniu rūpesčiu.

Dabar perskaičius tą 360 puslapių knygą, aišku kodėl niekas nesiryzta ir recenzentus. Sąžiningam ir nuodugnam žmogui teltų parašyti knygai tolygio storumo recenziją. Juk turėtų jis nurodyti kartais net žavią "lietuvišką" anglų kalbą, virtinę absurdiškų smulkmenų, rašiusių visiškai nesusigaudymą Kanados kultūros, menų, net ir

Šis nepaprastas LITUANUS vėjus baigiasi rugsėjo 1 d. – Darbo Dienos šventėje.

Visais klausimais prašome skambinti Chicago telefoną 434-0706. Jonui Kučėnui, LITUANUS reikalų vedėjui.

• **Bendruomenės kultūros tarybą** dabar sudaro šie asmenys: pirm. A. Nasvytis, vicepirm. J. Jakštas, sek. Pr. Karalius, nariai – V. Alantas, A. Kuprevičius, V. Mariūnas, Alf. Mikulskis.

• **Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje** Chicagoje atidaryta Lietuvos miestų ir miestelių herbų paroda. Herbai spalvoti, jie piešti mokytojų V. Trumpioniui vadovaujant. Ši paroda neabejotinai bus įdomi jaunimui.

HINDUIZMAS

Paprastai manoma, jeigu nori žmonės žavėti, juos pavilioti, patraukti, įtikinti, turi būti malonios išvaizdos, turi turėti šamojo, kalbą labai gerai valdyti, originaliai savo temą išdėstyti, būti populiarius. Trumpa taisyklė, būk iškalbus, fotogeniškas ir turtingas, kad galėtumėte užsitikrinti radio ir televiziją – tai vadinama "exposure", tada nusipelnysisim patijos, o jeigu ieškai balsuotojų, paspausk dau rankų, būsi pripažintas ir išrinktas. Gandhi neoperavo šitomis ypatybėmis, nes jų neturėjo, bet vistiek reikia stebėtis, kad žmonės jį tikrai mylėjo. Jaunos Indijos mergaitės glaudė savo gražius veidus prie jo sudžiūvusios krūtinės, o kada jis pasninkaudavo už Indijos nepriklausomybę, jauni ir seni atsimkaupe apspūdavo jo iš lentų padarytą lovą. Vieną kartą, kada išpasninkavo septynias dienas, atrodė, kad jau mirs, pasidarė klyksmas. Anglų valdžia nusileido ir Gandhi nutraukė pasninką. Be abejo, ta dvasiška nuotaika, ar ją vadinime šventumu, ar pasiaukojimu, ar savęs atsižadėjimu, nulėmė viską Gandhi gyvenime.

Hinduizmas turi didelių dvasiškų vertybių, kurie socialiai pavalgusiems ir nutukusiems žmonėms daro didelį įspūdį. Pinigas, patogūs namai ir mažai darbo ir daug "nice time" nėra viskas žmogiškoje egzistencijoje. Hinduizmo pirmas dėsnius yra, tai sielos pirmenybė. Kūnas yra sielos kalėjimas. Del kūno sielai dažnai reikia kentėti. Kūno norai, pageidavimai, troškimai atitraukia sielą nuo aukštesnių vertybių. Hinduizmas labai gerai turi išvystęs ascetinių gyvenimą,

akademiniame gyvenime, gausybę išleidimų bei perdėjų, neišpildymą įžangoje pamintų "tam tikrų akademinių kriterijų". Svarbiausia, jam reikėtų iškelti nedovanotiną stoką į žvalgumą ir prasmingumą mūsų plauto bendruomeninio gyvenimo, ištikrųjų, daug kur didvyriškų pastangų kapstytis nutautėjimo baloje – visa tai egzilis ir emigracijos nepatyrusiems yra visiškai nesuvokiama.

Kas gi tokiam perkratymui turi laiko ar ir noro? Be to, kam skaudinti su tikru pasišventimu dirbusių nuoširdžių žmonių, išskyrus tą iš "vairuos artistic talents", kuris atvirai prisipažino reklamavęsis – gal kas kleboniją pakvies lietuviškam stiliuje "sukurti"... Ypač kai knyga, kitaip pažūrėjus yra visiškai gera, nes lietuvių Kanadoje atvaizduoja tokią, kokią jis, deja, tikriausiai ir yra. Išivaizduotinas "etninių" grupių tyrinėtojas iš "Lithuanians in Canada" galės susidaryti pakenčiamai tikslių vaizdą apie mūsų kultūrinį bažnytikaimiškumą, intelektualinį naivumą, didžią visumenės energiją, sprendamas iš dalykų, kuriuos mes matome laikome vertybėmis.

Nepaprastai vaizdas yra knygoje nurodytų lietuviškų asmenybių, kūrėjų, "išskylusių intelektualų" apibūdinimas. (Kodėl intelektualo sąvokos dar ir dabar nepajėgiame suvirkškinti?). Gerai padarė redaktoriai tų apibūdinimų nebraukę ir dar net juos skatinę. Dabar beveik kiekvienas iškylusis nuogai persimato pro atsiekimus, kuriuos jie su pasigardžiuoju laiko reikšmingais viešai minėti.

Gaila, kad tiek daug energijos ir lėšų prarasta, pagrinde, savo pačių pasimylavimui vietoj prasmingos įžvalgos į tai, kuo mes šiame krašte esame ir ką jame gyvendami siekiame. Betgi, gal būt, tai tinkamai įžvelgę, nebegalėtume toliau savęs apgaudinėti.

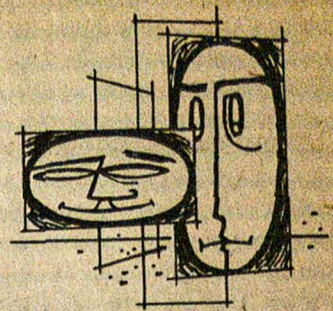
tai yra surinko priemonės ir būdus, kaip save suvaldyti. Antras dėsnius: tai yra absoliutiška atsakomybė už savo veiksmus ir mintis. Žmogaus darbai palieka neišdildomą žymę charakteryje. Kiekvienas geras darbas logiškai jungia žmogų su Dievu, o kiekvienas prastas darbas žemina sielą, miręs turėsi eiti į kitą kūną, į žemesnę kastą net į gyvulį. Jeigu norėsi gyventi kaip gyvulys, tai eik į gyvulį. Tai yra sielų transmigracija ar metempsiozė, arba reinkarnacija. Brahma yra Dievas Kūrėjas. Višnu: Saugotojas Siva: kuris naikina senus dalykus ir kuria naujus.

Brahma yra asmeniškasis Dievas, kuris turi protą ir valią. Jeigu kąs pripažįsta Dievą panteistikoje prasmėje, kaip visatos šventą dvasią, skirtingą, nuo medžiagos ar materijos, tada sakoma Brahman. Daugelis mano, kad Siva ir Višnu sutampa su Brahma, yra tas pats Brahma, tik kitoks aspektas išreikštas. Hinduizmas turi keletą sektų, bet pagrindiniuose dalykuose nesisikiria.

BUDDIZMAS

Buddha gyveno 6 šimt. pr. Kr. Jis yra avatar, įsikūnijęs Dievas. Buddizmas nepripažįsta kastų, mokina visų žmonių brolybę. Sikhs: yra mišinys hinduizmo ir islamizmo. Jain: teigė, kad 6 šimt. Mahavira Jain reiškia nugalėtojas. Pasekėjų turi nedaug, tik 1.7 milijonų, bet tos sektos reikšmė yra labai didelė, nes pasekėjai praktikuoja didelę ascezę: atlieka visokius kūno nusimarinimus ir a'gailos veiksmus valios stiprinimui, pav. jeigu turi troškulį, negerk tuojau, nusigailėk, jeigu niežti, ne-

KREIVI VEIDRODŽIAI

AŠKU TIK SOV. SĄJUNGOJE

Sovietų Sąjungoje mokytojas klausia mokinių:

Kur geriausia gyventi?

— Sovietų Sąjungoje.

— Kur geriausi pastatai?

— Sovietų Sąjungoje.

— Kur geriausia valgoma?

— Sovietų Sąjungoje.

Tuo tarpu mokytojas pastebėjo, kad paskutiniame suole mokinukas verkia.

— Ko verki, Ivanai?

— Aš noriu važiuoti į tą Sovietų Sąjungą.

— Ar blakės gali kelti revoliuciją?

— Taip, kadangi jose teka valstiečių ir darbininkų kraujas.

Sovietų studentas, rašydamas disertaciją apie žmogaus laimę, žemėje, pridūrė tokią sakinį:

"Didžiausia laimė žmogui, jeigu jis nėra gimęs, bet tai retai kam pasitaiko".

1980 METAIS NEREIKĖS AUTOMOBILIŲ VAIRUOTOJŲ

Pagal statistiką 1940 metais važiuojančiuose automobiliuose sėdėjo 3,2 asmenys.

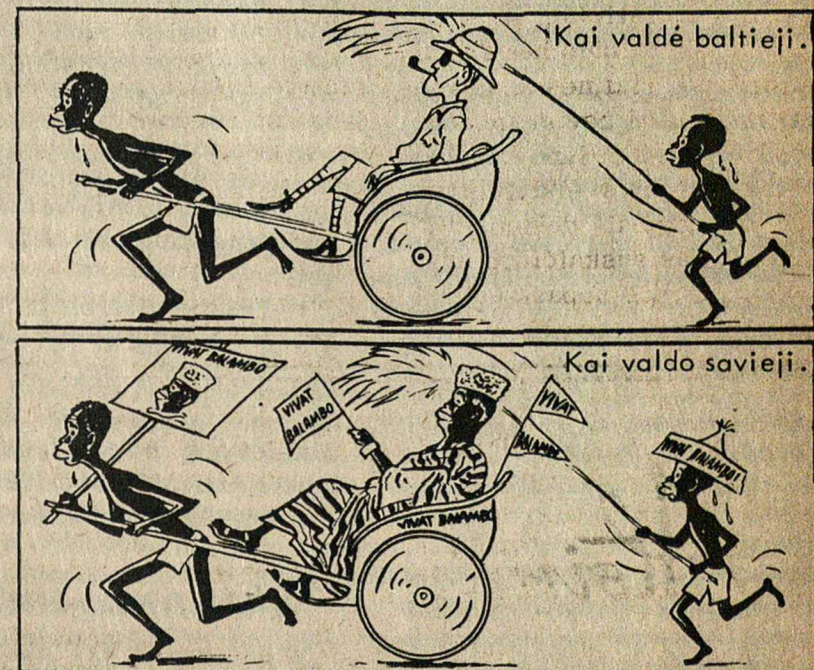
1950 metais šis skaičius sumažėjęs iki 2,1, o 1960 metais net iki 1,4 asmens.

Dievulėliau! 1980 metais kas trečias automobilis važiuos visiškai tuščias, t.y. be vairuotojo?

Ateina pilietis pirkti lėktuvo bilieto. Pardavėja klausia: "Kiek jūs sveriate?" Pilietis atsako klausdamas: "Be rūbų ar su rūbais?" Pardavėja atsako: "Priklauso kaip norite keliauti – su ar be".

KARALIŠKAS TAIKLUMAS.

Olandijos princesė Beatričė su vyru, vizituodama Etiopiją ir važiuodama automobiliu atsitrenkė į... karvę. Sužeistų nebuvo.

Jawaharlal Nehru buvo brahminas. Katrija: valdytojai ir kariai. Vaisija: pirkliai, bankieriai, valdininkai.

Sudra: pagal arijus buvo tie, kuriuos jienugalėjo ir pavergė dabar žemdirbiai. Parijas: or Untouchables, žemiausia žmonių klasė.

YOGA

Sanskritiškas žodis, reiškia susikaupti, susijungti. Yra fiziška joga, kuria praktikuoja fakirai, jie gali sustabdyti savo širdį, savo kvėpavimą ir pan. Žmonės yra skiriami į 4 kategorijas: Proto, jausmo ir veiksmo žmonės ir mistikai. Gandhi buvo laikomas veiksmo žmogus ir jo yoga buvo kitokia. Iš yogos ir vienuolynai galėtų daug ko išmokti, kaip medituoti, kaip melstis. Hindu vartoja yogą, kad pasiektų tam tikrą susijungimą su Dievu – Nirvaną.

GANDHI ANGLIJOJE

Įdomu, kol Gandhi gyveno Indijoje, buvo didelis anglų garbintojas, bendrai Vakarų kultūros jieškotojas. Bestudijuodamas Londono universitete ir bedraugaudamas Anglijoje su intelektualais – pasikeitė. Gandhi bendravo su George Shaw, rašytoju ir dideliu liberalu, socialistu, su W. H. Hudsonu. Skaitė rašius John Ruskin/1819-1900/, Henry Thoreau/1817-1862/ ir rusų rašytoją Leono Tolstojaus/1828-1910/, to mūsų modernių laikų didžiausio filosofinio anarchisto, kuris nepripažino nė jokio autoriteto nei svietiško nei dvasiško. Bet jam patiko Kristaus žodžiai: jei tau kas duoda į vieną žandą, atkišk antrą, jeigu kas tau atima apsiaustą, atiduok jam ir švarką. Atrodo, kad Tolstojus turėjo lemiančios reikšmės Gandhi gyvenime.

GANDHI IR KASTOS

Casta yra portugalų kalbos žodis, reiškia gentį. I Indiją kastas įvedė arijai, kurie tarp 2400-1500 užkariavo Indiją. Brahminai: tai aukščiausios kasta, kunigų, mokslininkų.

Kanados Lietuvių Dienos proga Hamiltone numatoma praveisti šaudymo varžybas šia tvarka:

a) mažojo kalibro (22) rugpjūčio 30 d. nuo 10 val. iki 3 val. p. p. Šaudoma po 20 šov. iš kiekvienos padėties, t. y. gulom, klupščiom ir stadiom. Paskirtos trys vertingos taurės geriausiai sušaudžiusiems. Negalį šaudyti rugpjūčio 30 d., galės šaudyti rugpjūčio 31 d. nuo 9 val. iki 2 val. p. p.

Registracijos mokestis \$ 2.- b) mokinių balandžių (trap) varžybos bus prarastos rugpjūčio mėn. 31 d. nuo 9 val. iki 2 val. p. p.

Varžybos vyks dėl tarpklubinės Kanados Lietuvių Dienos taurės. Taip pat, trims geriausiems šauliams paskirtos taurės. Klubai, norintieji dalyvauti varžybose dėl pereinamos Kanados Lietuvių Dienos taurės, registruojasi iki rugpjūčio 25 d. pas A. Buinį, 229 Locke St. N. Hamilton 13, tel. 528-1793. Šaudoma bus iš 16 jardų po 100 šovinį. Registracijos mokestis \$ 3.-

Šaudymo mėgėjai, kurie varžysis dėl individualinių taurių, prašomi registruotis šaudykloje.

Visos varžybos bus prarastos Hamiltono Lietuvių Medžio-tojų ir Žuklautojų klubo šaudykloje. Ji surandama važiuojant 6 keliu į Caledonijos miestelį. Pervaziavus Grand River tiltą, važiuoti 2 myl. McKenzie keliu į rytus, sukti į kairę, į York kelią. Šiuo keliu pavažiavus pusantros mylios, dešinėje kelio pusėje yra šaudykla.

KANADOS LD INFORM.

1969 M. Š. AMER KOS LIETUVIŲ ŠACHMATŲ PIRMENYBĖS įvykis 1969 m. rugpjūčio 23-24 d. Clevelande, Ohio.

Jas rengia dr. Algirdas Nasvytis, Š. A. lietuvių šachmatininkų XX-čiui paminėti.

Pirmenybės vyks "Čiurlionio" ansamblio namuose, 10908 Magnolia Dr., Cleveland, Ohio. Pradžia abi dienas 10 val. ryto. Registracijos terminas iki rugpjūčio 15 d., šiuo adresu:

Dr. A. Nasvytis, 10823 Magnolia Dr., Cleveland, Ohio 44106, tel. (216)-721-4181.

Mokestis \$10.-, jauniam -\$5.- atsiunčiami su registracija.

Dalyviai prašomi atsivežti laikrodžius ir šachmatus, jei gali.

1969 M. Š. AMER KOS LIETUVIŲ GOLFO PIRMENYBĖS

ir tarpmiestinės komandinės varžybos įvyks rugpjūčio 30-31 d. Chicagoje.

Individualinės ŠALFASS-gos

pirmenybės vyks šeštadienį, rugpjūčio 30 d.; pradžia 12 val. Varžybos bus vyrų ir jaunių (žemiau 20 m.) klasėse.

Tarpmiestinės komandinės varžybos vyks sekmadienį, rugpjūčio 31 d.; pradžia 11 val. ryto.

Varžybos vyks Cog - Hills Country Club, Course # 1.

Dalyvių registracijos terminas rugpjūčio 17 d. šiuo adresu: Mr. J. Baris, 4529 West 64-th Pl. Chicago, Ill. 60629, tel. (312)-582-5939.

ŠALFASS-gos C. V - BA.

PLAUKYMO PIRMENYBĖS ATIDĖTOS

į sekmadienį, rugpjūčio 31, taip pat Clevelande. Varžybos vyks Case-Western Reserve universiteto "Donnell" baseine, 10900 Euclid Ave., Cleveland, Ohio.

Varžybos ši kartą vyks tik vieną dieną, per dvi sesijas: pirmoji sesija nuo 10 iki 12 val. ryto, antroji nuo 5 iki 7 val. p. p.

Dalyviai registruojasi iki rugpjūčio 20 d. šiuo adresu: Mr. A. Bielskus, 15321 Lake Shore Blvd., Cleveland, Ohio 44110.

Primenam, kad varžybos bus vyrų, moterų, jaunių A (15-17 m.), jaunių ir mergaičių B (13-14 m.), ir jaunių bei mergaičių C (žemiau 13 m.) klasėse.

Š. A. LIETUVIŲ LAUKO TENISO PIRMENYBĖS

įvyks rugpjūčio 30-31 d. Chicagoje.

Dalyvių registracija atliekama per klubus ar pavieniai iki rugpjūčio 23 d. šiuo adresu:

Mr. V. Grybauskas, 4144 So. Maplewood Ave, Chicago, Ill. 60632, tel. (312)-847-1729.

ŠALFASS-gos C. VALDYBA

WELLAND, ONT.

Kanados LB Wellando Apyl. Tautos Fondui suaukota 145 dol.

Po \$ 15. - J. Radvilas, Po \$ 12. - A. Stankevičius,

Po \$ 10. - kun. B. Mikalauskas, G. Sinkus,

Po \$ 5. - J. Staškevičius, P. Šidlauskas, M. Kuzavas, A. Pivoriūnas, J. Butkus, K. Stankevičius,

B. Luomanas, B. Andriušis, V. Jasiulionis, J. Kutka.

Po \$ 4. - J. Paužulis, Po \$ 3. - V. Bieliūnas, J. Bieliūnas, P. Adams, V. Karalius, B. Simonaitis, A. Pamataitis, A. Čepukas, A. Zinaitis,

Po \$ 2. - P. Bersėnas, V. Šurka, M. Urbšys, V. Morkūnas, V. Vaitauskas, J. Balukas, A. Ramanauskas, M. Šalčiūnas, Z. Izokaitis.

Po \$ 1. - J. Paurys, V. Ivanauskas.

Visiems aukojusiems nuoširdus aciu.

J. KUTKA

Wellando Tautos Fondo ats.

SUDBURY, ONT.

Pirmojo transporto į Kanados miškus vyrai. Pirmas iš kairės P. Jutelis, L. Kulnis, kiti atspazinti patys. Viduryje kun. S. Kulbis pirmame atsilankyme.

Trijų mėnesių pasitarimas tarp INCO (International Nickel Co) ir Steelworkers-6500 unionos nutrūko. Liepos 10 darbininkai sustreikavo. INCO paskutinis pasiūlymas su kitais priedais sudarė \$ 1.05 valandai, bet

unija nesutiko. Kaip ilgai truks streikas - neaišku. Darbininkai patenkinti, kad streikas vyksta graži vasaros metu.

Unija nevedusiems moka \$ 15, vedusiems \$ 20 ir po \$ 2 už vaiką.

Labai puikiai pavyko Niagara pusiasalio ramovėnų gegužinė. Jau ellė metų kaip ramovėnai rengia savo tradicinę gegužinę ramovėno V. Belūno sodyboje prie Wellando.

Šiame metais gegužinė įvyko liepos 13. Oras buvo gražus, tai ir svečių susilaukėm gan daug. Užtenkant visiems vietos, vieni medžių pavėsyje alutį gurkšnojo, kiti šaudykloje rungtyniavo, dar kiti puodus daužė ir taip nepastebint laikas bėgo vakarop.

Turėjom turtingą loteriją ir laimės staliukus.

Ramovėnų skyr. valdyba reiškia padėką ramovėnui V. Belūnui už gražią vietą gegužinei, p. B. Jakubonienei ir S. Gudaičiui už puikų loterijos tvarkymą, ramovėnui A. Žosenui už sporto organizavimą ir puikias dovanas laimėtojams.

Taip pat dėkojam visiems už gražius fantus loterijai, o ypač ramovėnui P. Adomėnui iš Wellando už gražų laimės staliuką.

Tad iki pasimatymo mūsų sekančiam subuvime, t. y. karliuomenės šventės minėjime, lapkričio mėn. Skyr. VALDYBA.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJAM TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS VIRŠ TRIJŲ SU PUSE MILIJONO DOLERIŲ. ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą - 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupy dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000. Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje BOSTINE: Lietuvių Namai - 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

PARAMA

MOKA 1MA 7½% už asm. paskolas 7½% už mortgičius 5¼% už depozitus 5¼% už šėrus 6¼% už 2 m. term. dep. KASŲ VALANDOS: kasdieną nuo 10 val. iki 3 val. p. p. Šėskų sekmadieniais. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šėsgdieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėnesiai šeštadieniais uždaryti).

Daugumos Toronto lietuviškų įvykių fotografas Stasys Dapkus. Nuotraukomis jis talkininkauja ir NL - vai.

Filmą pamėgęs Vytautas Petrulis neatsiskiria su savo aparatu.

TORONTAS VASARA

Kaip daugumas pranašų, taip ir NL korespondentas, užtikrinęs gražų liepos mėnesį, klydo. Buvo šaltoka. Tad ir torontiečiams neteko kaip dera mirkti Georgian Bay, Lake Simcoe ar Muskokos vandenyse. Visgi jaunimas gausiai stovyklavo. Apie 500 dalyvavo atelitininkų, skautų, Gerojo Ganytojo, Aušros, Vyčio sporto klubo stovyklose. Žinoma, buvo išbuvusių keliose. Kleksu jaudino autobuso avariją, atelitininkams grįžtant iš Šekspyro festivalio. Tikslai kodėl T. Žiburiai nenorėjo pilnai atskleisti žinios?

Džlugu, kad pirmoje vasaros pusėje buvo gausu lietuviškų vestuvių. Ir dar labai šaunių.

Springhurst vasarvietė: teigė, kad tautiečiais. Naujai atidarytuose rajonuose žmonės perka sklypus, statosi vasari-

nes. Didėja ir pastoviai apsigyvenančių skalčius pensininkų ir apylinkėse darbą gavusių. Tikslai nekas nesilma vasarotojam organizuoti viešo gyvenimo - kultūrinių pramogų.

Mirtis pastaruoju metu palietė keturių mažamečių tėvų Paulių Belaišį ir buvusį Telšių gimnazijos kapelioną, vėliau šeimą sukūrusį ir socialinį darbą dirbusį, Vytautą Baltutį.

Hiplių, tų plaukuočių, kurie "pasuko išsigimimo keliu, kuriame nematyti kilnių idealų", Toronte, kaip ir kitur, judėjimas rimsta ir beduoda mažiau progų susijaudinti mūsų laikraščių korespondentams.

-a. Dr. B. NAUJALIO natūralaus gydymo sveikatos klinika (metus gilines gydymo mokslą ir praktiką atlieka įvairiose ligoninėse) pilnai veikia ir priima pacientus nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak., 460 Roncesvalles Ave. Toronto, Ont., Tel. LE 3-8008.

Be to, kas neįsigijote lietuvių kalbą Dr. Naujaliai išleistas knygos - kaip apsaugoti nuo širdies priepuolio, tai prisintus 2 dolerius gausite pastu knygelę "Pažink savo širdį ir padėk jai".

limybių įrodyti paslėptų bakterijų židinių. Šiandien yra visai kitaip. Mokslas X-Ray spindulių pagalba atvėrė duris į žmogaus kūną įvairių ligų tyrinėjimams.

Šių dienų eksperimentiniai tyrimai išsamiai parodė, kad skrandžio, žarnų žaidos, inkstų ligos, artritis, reumatizmas ir širdies sutrikimai patenka dažnai nuo pūliuojančių dantų.

Reikia sakyti, kad žmogus visuomet keistai elgiasi. Susirgus apendicitu, greitai šaukiamas gydytojas ir skubiai daroma operacija. Bet suskandėjęs dančiui, dažnai bandoma pagydyti naminiiais vaistais, vartojant jodą, šiltus ir šaltus kompresus, kad tik sustabdytų skausmą.

Reikia žinoti, kad dantis nepasveiksta, danties voties vaitais nepagydyti. Votis lieka, trykstantieji pūliai persikiošia pro kraujo indelių sienelės, pa tenka ir kraujo takus ir išnešiojami po visą kūną. Žmogus pradeda blogai jaustis, kaltina oro atmainas, maistą, nemigą, nuovargį, o kartais net rūkymą ir alkoholį. Noroms nenoroms jis yra priverstas kreiptis į gydytoją, kuris ir suranda pradinį ligos simptomus. Medicinos gydytojas, padaręs sveikatos patikrinimą, tokį ligonį pasiunčia pas dantų gydytoją, kad jis ištyrėtų dantis. Dažnai būna, kad odontologas, padaręs nuoseklų tyrimą ir X-Ray spindulių pagalba suranda, kad dantų dirksniai jau neturi gyvybės ir dantys yra mirę.

Auksas, sidabras ir kiti įvairių metalų lydiniai paviršiuje aiškiai spindi ir sudaro gražų vaizdą, bet visuomet po tokiu grožiu padantėse esti susikaupę daugybė aklių vočių, kuriuos ir yra žiauriausi širdies priešai. Šiandien nėra abejonės, kad daugumą vidaus ligų sukelia užnuodyti, sugedę dantys, po kuriais slepiasi aklosios votys, kurios sukelia veik visus širdies sutrikimus, kurie nėra lengva pagydyti.

Žmogus, sulaukęs pusės amžiaus, turėtų dažniau lankyti medicinos ir dantų gydytojus, kad patikrintų viso kūno ir dantų sveikatos stovį. Nes tik juodu yra kompetentingi duoti patarimą, kaip išlaikyti sveikatą.

Būtų gerai, kad, jei kam reikia pašalinti dantis, pirma apsilankytų medicinos daktarą. Dažnai būna, kad, įleidus vaistų dantų apmarinimui į žandą, žmogus nusilpsta. Tai aiškiai parodo, kad nebuvo viskas tvarkoje su jo širdimi. Tokie žmonės visuomet padaro daug nemalonumo odontologui. Kartais jie ambulanse skubiai turi būti nugabenami ligoninėn, kad juos išgelbėtų nuo širdies atakos ir mirties. Patartina pasitarti su šeimos gydytoju prieš dantų traukimą, ir tat bus labai naudinga.

(š "Tėvynės").

REMEMBER
HELP YOUR RED CROSS
TO HELP

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
Nemokamas pilnas žekių patarnavimas
Parduodame American Travelers žekius ir money orderius
Užtikrintas indėlių saugumas
Kapitalas virš \$1,600,000.00

MOKAME UŽ:	
Depozitus	5 %
Šėrus	5 5 %
Terminuotus indėlius	6,5 %
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	10 %
Nekiln. turto paskolas iš	9 %

Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

"GYVATARAS" Prancūzijoje, žygiuoja
gatvėje Prancūzijoje, 1968 metais. Šis lietuvių tautinių šokių vienetas dalyvavo Kanados lietuvių Dienoje, išpildydamas pačius naujausius šokius. Lietuvių Diena įvyks Hamiltone, š.m. rugpjūčio mėn. 30 d. - rugsėjo mėn. 1 d.d.

DAUG MIRČIU MONTREALYJE
Staigiai mirė J. Jasiūnas, kuris vos buvo sulaukęs 50 m. amžiaus. Ilgiau sirgusi G. Yarmalauskaitė, sulaukusi 43 m. amžiaus. Ši pirmą dieną palaidotas Algis Vaicekuskas, kuris buvo užmuštas automatinos Montrealio miesto. Vaicekuskas buvo atvykęs iš Anglijos laivu kaip jūrininkas ir laivui sustojus uoste, velionis svečiavosi savo dėdės Vaicekausko šeimoje, kuriuo metu ir šioji nelaimė įvyko. Laidotuvėms atvyko tėvai iš Anglijos, padaryti paskutinį patarnavimą savo vos 22 metų sulaukiamam, sunui.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ — sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarsėjęs tyrimų institutas atrado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelniant skausmams įvykdo hemorijų susitraukimą.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tęsdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms cėlėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite viso se vaistinėse. Pinigai bus gražinti, jei nebūssite patenkinti.

LIETUVI DARBININKAI!

Jei Tamsta dirbi metalo ar medžio dirbinių fabrike, tai Tamstos gaminių yra ne kas kita, kaip geometrinės figūros. Toki darba žymiai palengvina geometrijos žinojimas. Našnodamas geometrijos, Tamsta nekuomet nebūsi nei meistras, nei formuotojas. Tai kodėl nesusipažinti su geometrija? Mokytis nekuomet nevelu.

Per šešias pamokas (raštu) Tamsta sužinos geometrijos žinias, kurios praktiškai Tamstai reikalingos, nervingindamas Tamstos akišomomis ir teoremomis.

Viena pamoka 2 dol. 50 centų, taigi už 15 dolerių Tamsta išgys žinias, kurias mokytis mokyklose, paprastai įsigyja per dvejus metus.

S. Kriaučiūnas
38, Prospect Hill,
Swindon, Wilts,
England.

MONTREAL

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS
SEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARŲ
TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
601 St. John Road TEL. 695-3883
POINTE CLAIRE, QUE. (M. RUTKAUSKO)
• Atliekame probėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
• Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
• Tikrai keliolika minučių iš Montrealio greitkelio Nr.40 arba Nr.20. Atvažiuok neapsiriksime!

Lafleur Radio Taxi SKAMBINKITE, iš visų vietų LaSallėje.
Savininkas Alfonsas Viskantas
TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS:
• Krikštynoms, vestuvėms ir laidotuvėms.
• Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas. -- visos 24 valandas.

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500 namų - 366-4203
TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.
7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. G. DESROCHERS.
(Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
B. KIRSTUKAS
TEL. 769-2941
239 FOURTH AVENUE (at Wellington St.)
Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsaky mus, vyriškus paltus, kostiumus ir kel nes. Aukštos kokybės medžiagos.

Windsor
DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q.
Tel. 768-6679.
Savininkai: A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS
547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
BOIS DE CONSTRUCTION BUILDING MATERIALS
7682 BLVD. CHAMPLAIN coin šiame Ave., LaSalle
[VAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA: Durys, langai, remai. Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.]

KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.
Aišku, esate girdeję, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vieni giria, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?

Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinę Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.

Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Prenumerata tik \$5.00.

Jau galima gauti --- 1969 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SEJA
Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
Redaktorius Grožvydas Lazauskas.
Administracijos adresas: Juozas Urbelis
1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

MONTREALIO ATEITININKŲ VASAROS STOVYKLA

Liepos 12 d. Baltijoje prasidėjo Montrealio ateitininkų vasaros stovykla, kuri tęsiasi iki liepos 19.

Gražiai žaliuojantis miškas ir skaidrus vanduo sutraukė didelį skaičių stovyklautojų. Pulkus vadovai ir gerai paruoštas maistas didino kiekvieno nuotauką. Kasdien 11.45 val. po atviru dangum vyko šv. Mišios, skambant gražioms giesmėms, kurioms vadovavo ses. Margarita-Bareikaitė.

Stovyklautojai būdavo užsiėmę dienos programa, lietuviškų motyvų rankdarbiais, kuriems vadovavo ses. Jonė-Laurinaitytė, iškilomis ir pasirošimui lauzui, kuris vyko kiekvieną vakarą. Laužai buvo įdomūs savo programa, kurioje daugiausiai pasirodydavo atskiri būreliai, padedant vadovams.

Stud. Rita Abromaitytė liepos 14 pravedė literatūros vakarą. Buvo nagrinėjami rašytojai: Marija Pečkauskaitė, Mačernis, Mačernis, be to, plačiai buvo paminėtas Šalkauskis, kaip ateitininkų ideologas.

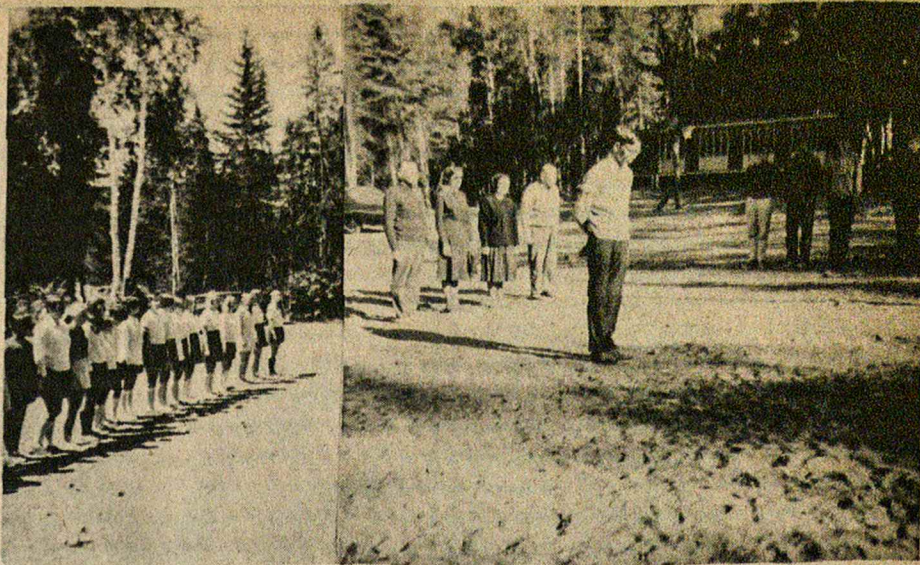
Liepos 15 Tarptautiniam vakare pasirodė stovyklautojai, padainuodami lietuviškai, angliškai, prancūziškai ir itališkai dainėles. Įdomiausia buvo prvesta Tėvo Zarembos, stovyklos kapeliono, ispaniška dainelė apie drambliuką.

Liepos 16 buvo paminėta Tėvynės diena.

Liepos 17 vyresnieji ir jaunesnieji stovyklautojai liejo prakaitą, norėdami atsižymėti sporte. Tai buvo olimpiados diena.

Pp. Girdžiuvienės ir Malcienės gerai paruoštas maistas didino stovyklautojų apetitą. Užvedys P. Styra visuomet pritarė šeimininkų mintims.

Besimaudančiųjų kiekvieną judesį sekė vadovė p. Ald. Morūnienė, kuri kartu buvo ir stovyklos slaugė. Tačiau čia ji nepasireiškė, nes nebuvo jokių nelaimių bei susirgimų.

Iš ateitininkų stovyklos: dešinėje stovi vadovybė: Tėvas L. Zaremba, seselė Margarita, ses. Jonė, P. Styra ir priekyje Algis Rudinskas. Dešinėje ir kairėje stovyklautojai.

Nuotrauka Danos Styraitės.

Paskutinis laužas įvyko liepos 18. Čia užteko žodžių ir gražios vaidybos bei skanaus juoko ir buvo nepraleisti nei vienas vadovas bei vadovė. Teko ir užvedžiu ir šeimininkėms.

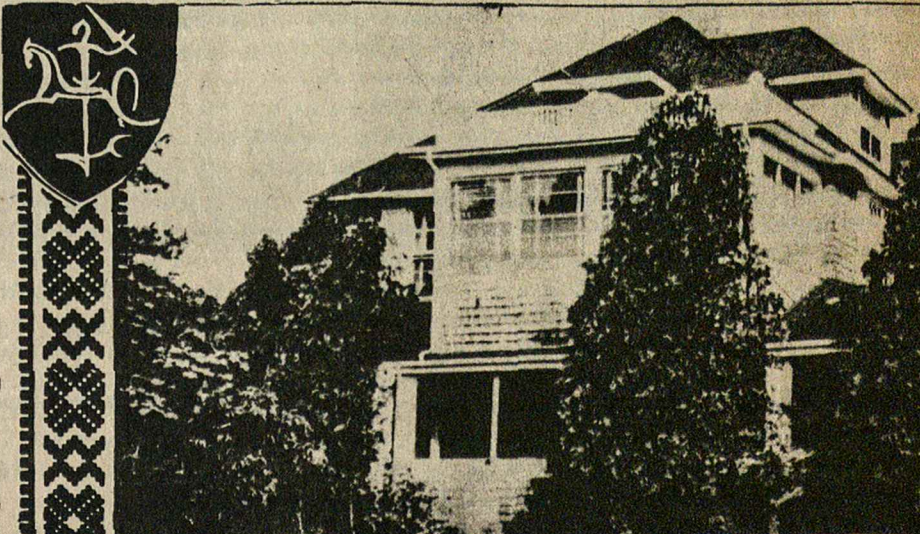
Kasdien išėjo laikraštukas, redaguojamas stud. Ritos Abromaitytės ir ses. Margaritos-Bareikaitės.

Šeštadienis, liepos 19, buvo liūdniausias. Stovyklautojai, pa-

niūrę ir išvargę po linksmybių programų, atsikėlė be energijos, tvarkė savo daiktus, nes tai buvo momentas, kada reikėjo stovyklai pasakyti "sveiki".

Tad neišdildomų išpūdžių ir geriausios nuotaukos iki sekančios kitų metų ateitininkų vasaros stovyklos!

STEBĖTOJAS

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. OSTERVILLE Cape Cod Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

Marija ir Ed. Jansonai praneša, kad praėjus atostogautojų atplūdžiui (o šiais metais daugeliui svečių teko atsakyti vietoj, nes vasaramis buvo užimtas visą vasarą), vietų vėl atsirad. Ruduo Cape Cod yra nuostabi spalvingas ir saulėtas, o vanduo šiltesnis negu vasarą. Iki pasimatymo!

HIGHLAND AUTO BODY

611 Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išorės taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

Joe's Butcher and Grocery

J. LAURINAITIS
1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q. TEL: 524-0209

- Alus, minkšti gėrimai ir visoki maisto produktai.
- Priyres sviežių ir rąkytų lietuviško skonio dešrų gamintojas.
- Pristatymas greitas ir sąžiningas į namus, sales visose miesto dalyse.

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktorius

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrengimai
- Gazinių priemonių pardavimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330

LaSalle
AUTOMOBILE INC.

7635, BOUL. LASALLE
LASALLE, QUÉBEC
TEL. 366-7818

• DART
• CORONET
• CHARGER
• DODGE
• CHRYSLER
• CAMION
• DODGE

LAURENT DAIGNEAULT
Président

Tony's Photo Studio - PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTYNOS
1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
TEL. 525-8971. T. Laurinaitis

A.B.C. SIUNTINIŲ AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.
Montreal 18, P.Q.
Tel. V14-9098

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti maito makesti.
- ABC aptarnauja Montrealyje LIETUVIUS klientus, kurių pilną pasitikėjimą turi jau 14-ka metų.
- ABC turi dideli pasirinkimą, įvairių gėrybių siuntiniams, --- aukščiausios kokybės ir žemiausia kaina!!!
- ABC priima ir pinigų už kuriuos jūs gimines gali nusipirkti įvairias prekes dolerinėse krautuvėse Lietuvoje.
- ABC turi SPECIALIUS maisto produktus siuntiniams į Lietuvą: UŽ ½ KAINOS (50% NUOLAIDA)

Visokios rūšies maisto produktų, šokolado ir t.t. Prasykite katalogą.

Šitos kainos įskaitant: produktus,
110 sv. miltų \$21.50 muitą, persiuntimo makestį ir t.t.
110 sv. ryžių \$25.00 Jūs nemokėsite nė vieno centa
22 sv. taukų \$12.70 daugiau!

NELAUDAMI UŽEIKITE I ABC IR UŽSAKYKITE SIUNTINIUS, TADA IŠVENGSITE SKUBĖJIMO

ABC patarnavimas --- 100% pasitekinimas!

APLANKYKITE NL PIKNIKĄ!

Nors piknikų šią vasarą netrūksta, bet tokios gegužinės, kaip mūsų, neturėtų nei vienas praleisti. Visi - jauni ir seni, tiešūs ir pakumpe, blaivininkai ir ištroškę, meškeriotojai ir žuvinios valgytojai, šokantys ir trepsintys, pavėsio ir saulės mėgėjai, gražių linijų ir gražių žodžių gerbėjai - visi suvažiuokite, pėsti ateikite, raiti atjokite, sugužėkite į PR. SKRUBIO šaunią ir dailią vasarvietę, ant vandens kranto, Pointe Fortune, Que. Telsingal toji vietovė vadinasi - laimės ten tikrai netrūksta, o jos dar daugiau bus "Nepriklausomos Lietuvos" gegužinės metu. Kviečiame montrealiečius, kviečiame ir ottawiečius, nes Pr. Skrubio vasarvietė yra vieniems ir kitiems lengvai pasiekiamą. Atšildykime senas pažintis, sustyguokime primirštas dainas, palankstykieme aptingusius sąnarius. Visi kaip vienas patraukime į tą pikniką - gegužinę, nes jis mums paliks vieną pačių gražiausių vasaros atsiminimų. Tad - IKI PASIMATYMO! Rugpiūčio 17, sekmadienį!

LITAS
MOKA
už terminuotus
INDĖLIUS

7³/₄%

- Inž. K. Lapinas su žmona lankė brolius ir tėvus Montrealyje. Jis gyvena ir dirba Rochester, N.Y.
- Zigmas Lapinas, grįžęs iš tarnybinės kelionės Europon, pakeltas tarnyboje dar į atsakingesnę postą. Sveikiname.
- Ponia Alytė Varnas, žinoma Australijos lietuvių veikėja, pabuvusi ilgesnį laiką Kanadoje ir JAV-se, vėl išskrido namo. Ji Montrealyje viešėjo pas savo seseris ir susitiko su daugeliu montrealiečių pačiam mieste ir apylinkės vasarvietėse.
- Baltijos stovykloje įvyko skautų ir skautių stovykla nuo liepos mėn. 20 iki 27 d. Šiais metais stovyklautojų buvo kiek mažiau, bet stovykla praėjo labai sėkmingai. Apie stovyklą bus parašyta plačiau.

GERIAUSIA DOVANA savo vaikams, vaikaitiams yra tokia, kuri: vienkartinė, nesenstanti, nepakeičiama, neįkainuojama, individuali, originali ir nuoširdi.

Visos informacijos ir pavyzdys - atsiuntus \$1.00 išlaidoms padengti (užsisakius atskaičiuojama).

Rašyti: "NL" administracija, c/o M.G. 7722 George Street, LaSalle 690, P.Q.

AR ŽINOMA, KAD

"NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS" SPAUSTUVĖ spausdina bilietus, pokvietimus, vizitines ir padėkos korteles, juvinius blankus, receptus lapelius, vedybinius pokvietimus, mirties atveju užuovaitos laiškus, visokių "statemen-tus", vokus su adresais, laikraščius.

Adresas: 7722 George Street, LaSalle, Montreal, P.Q. Canada.

DĖMESIO!

Visi į NL laikraščio GEGUŽINĘ, kuri įvyks rugpiūčio mėn. 17 d.,

PR. SKRUBIO VASARVIETĖJE,
POINTE FORTUNE, P.Q.

*** **

Kviečiame ir prašome montrealiečius ir ottawiečius
šiai gegužinei laiką iš anksto rezervuoti.

"NEPRIKLAUSOMA LIETUVA".

NL piknikų, vykusių Skrubio vasarvietėje, piknikautojų dalis. Iš kairės: dr. J. Kaškelis iš Toronto, J. Strėlienė, Pr. Paukš taitis, muziką tvarkęs A. Kalvaitis, kalba inž. A. Paškevičius iš Ottawos, pp. Lukošūnai ir toliau kiti piknikautojai.

MONTREALIO LIETUVIŲ ŽVEJOTOJŲ-MEDŽIOTOJŲ KLUBAS
NIDA

RUGPIŪČIO 24 d. (sekmadienį) P. SKRUBIO VASARVIETĖJE, PRIE OTTAWOS UPĖS,
Pointe Fortune, Que. **RENGIA**

GEGUŽINĘ - PIKNIKĄ

PROGRAMOJE: Premijuotos žvejų varžybos
Laisvi šaudymo pratimai
Bufetas. Muzika. Loterija.

"NIDOS" Klubo Valdya.

PRANEŠIMAS

Pranešame visiems Montrea-lio lietuviams, kad š.m. rugsė-jo mėn. 27 d., šeštadienį, Aus-ros Vartų parapijos salėje yra rengiamas Montrealio Lietuviško-sios Mokyklos įsteigimo minėji-mas - koncertas - balius. Malo-niai prašome visus šią datą re-zervuoti.

Tėvų Komitetas.

PASINAUDOKITE GERA PROGA

Ieškomi kelionės Biuro Atstovai - vyrai ir moterys. Turi būti energingi ir turinti ryšį su savo tautiečiais bei įgiję pažinčių, kad rimtas kelionės biuras galėtų tarpininkauti jų išvykoms šiame krašte ir į užsienius. Mokamas geras procentas - komisija. Prašome kreiptis į NL-vo redakciją, suteikiant apie save žinias.

- Liet. Radijo pusvalandžio vedėjas p. L. Stankevičius su šeima lankėsi Floridoje ir Bahamas

salose. Rugpiūčio 11 d. grįžo į Montreali.

PARDAVIMAS

Labai pigiai - tik už 7,000 dolerių - parduodamas mūrinis, su centraliniu šildymu, 4 kambarių namas. Tinkamas pensininkams arba mažai šeimai.

Skambinti 674-7038.

ŽVEJŲ, MEDŽIOTOJŲ, IR SVEČIŲ, ŽINIAI

Vykstantiems į "NIDA" klubo gegužinę žinotina, kad norintieji dalyvauti žvejų varžybose, iš anksto, individualiai pasirūpina laivelius ir kitas priemones.

"Ant skeveldros kranto"

PRANO BALTUONIO paroda atidaryta Place Bonaventure, "Better Living Centre" patalpose nuo rugpiūčio 6 d. iki 27 d. Lankymo laikas kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Šeštadieniais - iki 6 val. vak. Sėkma dieniais uždaryta.

Tarp daugelio lankytojų, parodą aplankę Newfoundland min. pirm. Smallwood ir International radio Canada atstovas Tom Jagminski, kuris per radio apibūdino Baltuonio darbus.

Siuo metu Pr. Baltuonio darbai išstatyti "Man and His World" "Ethnic Mosaic" paviljone iki rugsėjo mėn. 1 dienos.

- Jonas Yla iš Chicagos, kuris yra buvęs NL redaktorius Montrealyje, lankėsi Montrealyje, savo pusbrolio šeimoje.

DR. A.S. POPIERAITIS
B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S.(c).
CHIRURGINĖ PRAKTIKA
REIPTIS TEL: 931-3275.
SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS
832 St. Joseph Blvd. E.
(kampus St. Andre),
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA
Dantų gydytojas
1440 St. Catherine Street W.
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

DR. A.O. JAUGELIENĖ
Dantų gydytoja
1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ
Dantų gydytoja
5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS
J.P. Miller, B.A., B.C.L.
Suite 205
168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS
J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.
Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS
KAILIŲ SIUVĖJAS
6396-Bannantyne Verdun, Montreal
Tel. 767-6183.

LITAS
MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
EINAMASIAS 5-tas 5.0%	ASMENINES iš 9%
ŠĖRUS (numatyto) 5.5%	NEKILN. TURTO iš 9%
TERM. IND. 1-metams 7.25%	Išskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.
TERM. IND. 2 " 7.75%	JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis (pradedant 6.5%).
TERM. IND. 3 " 7.75%	

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šerų sumos.

APSIDRAUSK!
ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.
TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Litė" nr. 752D

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekma-dieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskiriant šeštadienius, trečiadienius ir penktadienius nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemont Blvd., tel. 722-3545. Diena- penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakaris - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmdieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius

P. ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOSE
Skr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

Montreal Enterprises Reg'd. Telefonas 727-3120

VISU RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemont, Montreal, 409, P.Q.

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B. 727-3120.
Arvydas RUDZEVIČIUS, A.I.B. NAMU: 271-5758.

Keating FORD Sales Limited TEL. 769-8831

4475 BANNANTYNE AVE., VERDUN, QUE.

USED CARS
1 year guarantee
Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager's Assistant
Keating Ford lietuvis atstovas
769-8831.
Tel: namų 366-2548